

Jaqsynyń aty ólmeidi, álimniń haty ólmeidi

BUQAR JYRAY

JARSHYSY

№10
(1352)

Buqar jyraý aýdandyq aptalyq gazetі Еженедельная газета Бухар-Жырауского района
Gazet 1939 jylдың 12 sáýirinen bastap shygady Газета издаётся с 12 апреля 1939 года

14

naýрыз 2020 jyl
март 2020 года

Публичные мероприятия отменяются

К.Токаев провел совещание с руководителями государственных органов, сообщает официальный сайт Президента страны.

Глава государства дал ряд конкретных поручений Правительству и другим государственным органам по усилению мер, направленных на недопущение проникновения и распространения вируса. В частности, вводится временный запрет на проведение массовых культурных и спортивных мероприятий и выставок.

В ходе совещания Президент Касым-Жомарт Токаев заслушал доклад министра здравоохранения Елжана Биртанова о ситуации в мире в связи с объявлением Всемирной организацией здравоохранения пандемии коронавируса. Министр проинформировал о содержании рекомендаций ВОЗ по борьбе с инфекцией, а также о ситуации с обеспечением безопасности граждан Казахстана.

конференций и выставок. Будет усилен санитарный режим во всех местах массового скопления людей, включая торговые центры, рынки, объекты пищевой промышленности, вокзалы и аэропорты. Начало весенних каникул в школах будет перенесено на 16 марта 2020 года, высшие учебные заведения перейдут на дистанционное обучение. Дополнительные ограничительные меры затронут международные авиационные перевозки.

Президент особо указал на необходимость обеспечить бесперебойное снабжение граждан продуктами питания и товарами первой необходимости. Касым-Жомарт Токаев также отметил, что ограничительные меры не должны нанести ущерба малому и среднему бизнесу.

Сообщать о росте цен на социальные продукты

Власти попросили граждан сообщать обо всех фактах необоснованного роста цен на продукты социально-значимого характера. Сообщается также, что в стране имеется более миллиона тонн запасов продуктов питания.

Как рассказали в министерстве сельского хозяйства, в республике нет дефицита продуктов первой необходимости. В общей сложности

в стране имеется более 1,2 миллионов тонн продуктов социально-значимого характера. Данный объем продуктов, отметили в ведомстве, достаточен на временный период от одного до шести месяцев в зависимости от товара.

В министерстве заверили, что производство продуктов не будет остановлено: в республике есть достаточный запас товаров на длительный срок. Стоит отметить, что рынки и торговые центры работают без перебоев. Бизнесменов, между тем, предупредили о том, что их ждут штрафы в случае необоснованного роста цен.

Казахстанцы, которые заметили подобные факты, могут сообщить на горячую линию по номеру: 8 (7172) 74-96-71.

NUR.KZ.

У школьников объявлены каникулы

С 16 марта школьников отправляют на каникулы, а студентов ВУЗов переводят на дистанционное обучение.

«В связи с пандемией коронавируса Президентом Касым-Жомартом Токаевым поставлены конкретные задачи. В целях недопущения инфекции в Казахстане должны быть предприняты следующие меры: (...) ранний выход на каникулы организаций среднего образования с 16 марта по 5 апреля 2020 года. С 16 марта перевод на дистанционное обучение объектов ТИПО и вузов», - заявил вице-премьер Ералы Туржанов.

С 13 марта отменяются все массовые мероприятия. На объектах здравоохранения, образования, массового пребывания будет усилен санитарно-дезинфекционный режим (ЦОНы, коммунальные хозяйства,

пищевая промышленность, рынки, вокзалы, аэропорты, гостиницы). Для школьников на время каникул запрещаются экскурсии за пределы регионов.

Всемирная организация здравоохранения (ВОЗ) объявила новый коронавирус пандемией. В ближайшее время ожидается увеличение числа затронутых стран, случаев заражения и смертей.

Президент Касым-Жомарт Токаев заявил, что правительство Казахстана приступает к реализации специальных превентивных мер. Публичные мероприятия отменяются. «Перебоев со снабжением граждан продуктами питания и товарами первой необходимости не будет», - пообещал Токаев.

В мире заражены уже около 120 тысяч человек более чем в 100 странах, большинство выздоровели, 4 тысячи скончались.

Tengrinews.kz.

Құттықтаймыз!

Бұқар жырау аудандық мәслихатының депутаты А.Қ.Сұлтанғалиға

Құрметті

Абылай Қайратқалиұлы!

Сізді аудан әкімдігі мен аудандық мәслихаттың депутаттары және аппарат ұжымы қызметкерлерінің атынан мерейлі туған күніңізбен құттықтаймыз!

Бүгінгі күні Сіз жол құрылысы саласының жұмысын жандандыруға еселі еңбек етіп, кәсіптік деңгейіңіз бен мамандық шеберлігіңізді заман талабына сай ұштастыра білген басшысыз. Сонымен бірге халық қалаулысы ретінде белсенділік танытып жүрген азаматтарымыздың бірісіз.

Осындай мерейлі сәтте Сізге зор денсаулық, баянды бақыт тілей отырып, атқарылар игі істеріңіздің қашанда оңға басуына, қоғам алдындағы абыройыңыздың арта беруіне тілектестік білдіреміз.

Ш.МАМАЛИНОВ,
аудан әкімі

А.ӘЛИ,
мәслихат хатшысы

Весьма важно!

Два случая коронавируса в Казахстане

В Казахстане выявили первые случаи заражения коронавирусной инфекцией, сообщил министр здравоохранения РК Елжан Биртанов.

Два случая подтверждены у граждан РК в Алматы. Они прибыли из Германии.

«Пациенты помещены в инфекционный стационар в Алматы. Клинические симптомы у них отсутствуют, чувствуют себя хорошо. Принимаются все необходимые меры», - заявил Биртанов.

Персональные данные зараженных не раскрывают. Известно, что это мужчина и женщина, въехали в Казахстан 9 и 12 марта.

«На первом самолёте 9 марта было 73 пассажира, мы приступаем к их изоляции. Они не больные, будут находится на карантине 14 дней. Второй борт прилетел сегодня ночью. Весь борт - 12 человек, включая экипаж - уже помещён на карантин, потому что уже действовал новый алгоритм, новое постановление», - сообщил министр здравоохранения.

Биртанов добавил, что решение об объявлении ЧС вправе принять аким города, сам министр здравоохранения необходимости в этом пока не видит.

«После того, как все контактные лица будут выявлены или появятся дополнительные пациенты, возможно, такое решение будет принято», - добавил он.

Контекст. 12 марта Всемирная организация здравоохранения официально объявила, что распространение коронавируса в мире приобрело масштабы пандемии. Глава ВОЗ сообщил, что за последние две недели число случаев коронавирусной инфекции за пределами Китая увеличилось в 13 раз, а число затронутых стран утроилось.

10 марта главный санитарный врач страны Жандарбек Бекшин сообщил, что по прогнозу учёных Covid-19 появится в стране в ближайшее время, 11-16 марта.

До этого момента Казахстан входил в число стран, где не было зарегистрировано ни одного случая заражения коронавирусной инфекцией. Из-за распространения коронавируса в мире страна приняла ряд ограничительных мер, ввела многочисленные запреты, отменила все массовые спортивные и праздничные мероприятия. После выявления первого случая заболевания эти меры, возможно, будут ещё более ужесточены.

Минздрав Казахстана рекомендует придерживаться пяти мер профилактики:

- часто и тщательно мыть руки и лицо с мылом;
- использовать спиртовые антисептики для рук;
- избегать места массового скопления людей;
- избегать контакта с больными людьми;

в случае появления симптомов простудных заболеваний (повышение температуры тела, заложенность носа, кашель, боль в горле) необходимо немедленно вызвать скорую помощь на дом.

Инфорбюро

Н а қ т ы
Қ а д а м

Мемлекеттік қызметшінің айқын бейнесі

Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметшілерінің Әдеп кодексінде мемлекеттік қызметшінің

барлық міндеттері мен құқықтары жазылған. Мемлекеттік қызметші, біріншіден, Қазақстан Республикасы Президентінің саясатын ұстануы керек.

Екіншіден, адамгершілігі мол, адал, адамдарды тыңдай білетін, кез келген сұрағына жедел жауап беретін, қоғамдық орында өзін мәдениетті ұстайтын қызметкер болуы тиіс.

Мемлекеттік қызметшіге артылатын жүк ауыр және үлкен жауапкершілікті талап етеді. Осы жауапкершілікті жақсы түсініп, өзінің ғана емес, бүкіл елдің қамын ойлап, міндетін толық атқаруы керек. Осы орайда халыққа қызмет ететіндердің адалдығы және әділдігі, өз жұмысына деген жауапкершілігі, қоғам мен азаматтардың сенімін туғызуы – әрбір мемлекеттік қызметшінің алдында тұрған міндеті екенін атап өткен жөн.

Өз міндетін лайықты атқарған адам қоғамда тыныштық пен келісімді, береке мен бірлікті орната алады. Демек, адамдар арасында мұндай қызметшілер туралы дұрыс пікір, оң көзқарас, оған деген айқын сенімділік қалыптаса бастайды.

Сенімділікті жоғалтып алмай, өзінің еңбегінді саралап отыруы үшін ұлы ойшыл Абай Құнанбайұлы он бесінші қара сөзінде: «Егер де есті кісілердің қатарында болғың келсе, күнінде бір мәрте, болмаса жұмасында бір, ең болмаса айында бір, өзіңнен өзін есеп ал! Сол алдыңғы есен алғаннан бергі өмірді қалай өткіздің екен, не білімге, не ахиретке, не дүниеге жарамды, күнінде өзің өкінібестей қылықпен өткізіпсің?» – деп, адам баласына етіп жатқан өз өміріне үңілуді өсиет еткен.

Қазіргі кезде көп сөйлегеннен гөрі нақты іс төңірегінде ойлап, толғанған, нәтижесінде – оңды шешім, дұрыс жол тауып, қайсыбір мақсат, биік белеске белді бекем буып, қалың көпшілік үшін қызмет жасап жатқан қызметкерлер халық арасында өз бағасын алып та жатыр.

Ал өз міндетін түсінбей, билікті тек қарабас қамына пайдаланған адам, керісінше, өлемнің әділет заңдылығы бойынша, соған сәйкес жазадан

құтылмайды. Сондықтан, мұндай үлкен жауапкершілікті тек қана әуелі елдің қамын ойлайтын, жүрегі кіршіксіз таза адамдар ғана қабылдай алады. «Өлсе өлер табиғат, адам өлмес» атты өлеңінде Абай былай дейді:

Көп адам дүниеге бой алдырған,
Бой алдырып, аяғын көп шалдырған.

Өлді деуге сыя ма, ойландаршы,
Өлмейтұғын артына сөз қалдырған?

Сондықтан да рухы асқақ, жауапкершілігі жоғары басшы ғана өзінің соңынан қоғамды ерте алады.

Ісіне адал, әділ болу – паракорлық пен жемқорлыққа жол бермеу деген сөз. Адалдықты ұран еткен мемлекеттік қызметшінің алдындағы бірден-бір мақсаты – қоғамда заң сауаттылығын арттырып, жемқорлыққа қарсы күресті күшейту.

Мемлекеттің қаржысына қол сұғып немесе бір мекеменің қорындағы ақшаны есебін тауып жымқыру – нағыз арсыздықтың өзі. Мына біз өмір сүріп жатқан қоғамда адам баласы адал жолмен жүріп, әділдік ұғымын ту етіп ұстаса, дамудың биігіне шығып, өмір сүру әлдеқайда жеңіл болатынын түсінгеніміз жөн. Болашағымыз жарқын болу үшін, ғұмыр бойы алаңсыз күн кешу үшін – адал жолды бағыт етіп алған абзал.

«Асыл қасиет – адалдық, асыл мінез – адамдық» демекші, кең дүниеге адам болып келген соң, адам болып кету міндет. Сондықтан да мемлекеттік қызметкер бойынан табылу керек тағы бір қасиет – қайратты мінез. Сабырлық пен төзімділік танытып, ашуға бой алдырмай, жоғары әдепті көрсете білетін қызметкерлерге қоғамның құрметі де арта түседі.

Кемел басшы биліктегі адал мемлекеттік қызметшілерімен ғана мақсатына жетіп, алға ұмтыла алатынын ұмытпағанымыз абзал.

Мемлекеттік қызметші болу – зор құрмет, ол халық пен мемлекет арасындағы алтын көпір қызметін атқарып тұрғандай, бұл өте жауапты да, қиын және қызықты қызмет екенін айтпаса да анық.

Сол себепті мемлекетімізге кәсіби қызметінде пайдаланатын білімдері, дағдылары мен икемдері бар білікті кадрлар қажет.

Мемлекеттік қызмет қашанда мінсіз болуы тиіс. Себебі, елдің ертеңі соларға байланысты. Бір сөзбен айтқанда, олар билік пен қарапайым халық арасын жалғайтын алтын көпірге айналуы тиіс. Бүгінде мемлекеттік саладағы мамандардан білім-біліктілігінен бұрын, адамгершілік асыл қасиет пен ананың сүтімен келетін тәлім-тәрбиені де талап ететініміз анық.

Мемлекеттік қызметшіге қойылар талап қатаң, оған сыншы да мол. Сонда адамды осы жүгі ауыр қызметте не ұстайды? деген орынды сауал туындап жатады. Мемлекеттік қызметшінің басты мақсаты – халыққа адал қызмет ету. Бұл жолда олар халықтың мүддесін жоғары қойып, әділ шешім қабылдап, қарапайымдылық, адамгершілік танытуы тиіс. Әдепті, сабырлы да шыншыл, ері ұлтжандылық қасиеттерін бойына жиған азаматтардың мемлекеттік қызметті адал атқаруы еліміздің өркендеуіне зор үлес қосады, халық арасында мемлекеттік қызметшінің беделі нығайып, оған деген халықтың сенімі артады. Сол себепті, мемлекеттік қызметші болу – зор құрмет.

Қорыта келгенде, мемлекеттік қызметші тек білімді ғана емес, жоғары моральдық жауапкершілік пен өз ісіне деген әділдік, адалдық, адамгершілік қасиеттерін бойына сіңірген азаматтардың арқасында елдің ертеңі нұрлы болмақ.

Д.АБДРАХМАНОВ,
мемлекеттік қызмет істері агенттігінің Қарағанды облысы бойынша департаментінің бас маманы

Рекомендуют воздержаться от зарубежных поездок

По данным Всемирной организации здравоохранения, количество зарегистрированных случаев заражения коронавирусной инфекцией растет по всему миру.

В связи с этим в нашей стране усилены меры по профилактике коронавируса.

Региональный штаб по предупреждению распространения коронавирусной инфекции, для того чтобы не допустить ввоза и распространения коронавирусной инфекции среди жителей Карагандинской области, рекомендует воздержаться от поездок в следующие страны: Китайская Народная Республика, включая специальные административные районы Гонконг и Макао, Тайвань, Южная Корея, Италия, Япония, Иран, Сингапур, Азербайджан, Таиланд, Малайзия, Германия, США, ОАЭ, Великобритания, Франция, Бахрейн, Кувейт и Испания.

Кроме того, с 1 марта 2020 года вступило в силу постановление главного санитарного врача Казахстана «О дальнейшем усилении мер профилактики коронавирусной инфекции в Республике Казахстан».

Согласно постановлению, страны, где зарегистрированы случаи коронавирусной инфекции, подразделены на три категории.

В зависимости от классификации будут проводиться противоэпидемические мероприятия в отношении тех, кто прибыл из этих стран.

karaganda-region.gov.kz

Проактивті форматта

Көпбалалы аналар үшін мемлекеттік жәрдемақыны проактивті форматпен. «Азаматтарға арналған үкімет» Мемлекеттік корпорациясы «Алтын алқа», «Күміс алқа» алқаларымен наградалған немесе бұрын «Батыр ана» атағын алған, I және II дәрежелі «Ана даңқы» ордендерімен наградалған көпбалалы аналар үшін мемлекеттік жәрдемақыны тағайындау мемлекеттік қызметін көрсетудің жаңа проактивті пилоттық жобасын іске қосты.

Мемлекеттік қызметтерді көрсету барысында бизнес-процестерді оңтайландыру мақсатында 2019 жылдың 9 тамызынан бастап СМС-хабарлама арқылы «Алтын алқа», «Күміс алқа» алқаларымен наградалған немесе бұрын «Батыр ана» атағын алған, I және II дәрежелі «Ана даңқы» ордендерімен наградалған көпбалалы аналарға мемлекеттік жәрдемақыны тағайындау мемлекеттік көрсетілетін қызметтерді көрсетудің жаңа белсенді пилоттық жобасы іске қосылған.

«Алтын алқа», «Күміс алқа» алқаларымен наградалған қызмет алушының абоненттік нөмірі мобильді азаматтар базасында тіркелген болса, қызмет көпбалалы ана туралы ақпарат түсу барысында көрсетіледі.

Абоненттік нөмірін тексеру оң нәтиже берген жағдайда, қызмет алушыға қызметті проактивті көрсету келісімін алу үшін СМС келеді. Келген СМС-ке жауап беру мерзімі - хабарлама түскен күннен бастап 3 жұмыс күні. Жауап түспеген жағдайда, қызмет алушыға Мемлекеттік корпорацияға келу қажеттілігі туралы СМС хабарлама келеді.

Проактивті қызметті көрсетуге келісімді берген жағдайда қызмет алушыға растауға СМС немесе банк шотының нөмірін ұсынуға сұраным келеді. Әрекеттегі құжаты, жеке басын куәландыратын және тұрақты тұрғылықты жері бойынша тіркеу туралы ақпараттар мемлекеттік органдардың ақпараттық жүйелерінен сұралады.

Сәтті растау немесе барлық қажетті мәліметтерді алған жағдайда қызмет алушыға Мемлекеттік қызметтер көрсету стандарттарымен бекітілген тиісті мерзімде проактивті форматта мемлекеттік қызмет көрсетіледі және жәрдемақының тағайындалған мөлшері (тағайындаудан бас тарту) туралы СМС хабарлама келеді.

Аталмыш қызметтің тиімділігі - қызмет алушы проактив арқылы Мемлекеттік корпорация бөлімшесіне бармай СМС-хабарлама арқылы алады және аталмыш жәрдемақы «Алтын алқа», «Күміс алқа» алқаларымен наградалған күннен бастап тағайындалады.

Мемлекеттік корпорация бөлімшелеріне жүгіну барысында Қазақстан Республикасының 2005 жылғы 28 маусымдағы №63 «Балалы отбасыларына мемлекеттік жәрдемақы туралы» Заңына сәйкес жәрдемақы жүргізілген күннен бастап тағайындалады.

Аудандық әлеуметтік бөлімі «Азаматтарға арналған үкімет» Мемлекеттік корпорациясының коммуникациялық қоғамының Қарағанды облысы бойынша филиалы

Мемлекеттік тіл - менің тілім

Мемлекеттік тіл - ұлт бірлігінің тілі

Тіл – халықтың жан-дүниесі, рухани негізі мен ел еркіндігін, ұлттық ұлылығын танытатын басты күш.

Тіл – ұлт болмысын ұғындырып, халықты бірлікке шақыратын біріктіруші құралы. Сондықтан мемлекеттік тілді білу - өмір талабы, заман сұранысы, қоғам қажеттілігі деген жөн. Тілді өмірдің барлық саласында қолданып, аясын кеңейту жолында әрбір қазақстандық өзінің азаматтық міндетін атқарғанда ғана ол нәтижелі болатындығына күн сайын көз жеткізіп келеді. «Тіл өлген халықтың өзі де өледі» – деп ұлылар бекер айтпаған. Олай болса, қазақ тіліне деген құрмет керек.

Тілді құрметтеуді әркім өз отбасынан бастауы қажет, ондай талапты ел билігіндегі азаматтар үлгі болып өзінен және отбасынан бастауы керек. Қазақ тілі мемлекеттік тіл ретінде өмір сүретін, қызмет ететін әлемде бір ғана ел бар, ол – Қазақстан. «Қазақстанның болашағы – қазақ тілінде. Тілсіз ұлт

болмайды. Өз тілімізді сақтау, өз тіліңді құрметтеу отаншылдық рухты оятуға қызмет етеді, әрі ата-баба алдындағы ұлы парызымыз» – деп Елбасымыз айтқандай, тіліміздің мерейін көтеріп, асқақтату баршамыздың басты міндетіміз болып есептеледі.

Мемлекеттік тіл – мемлекеттің айқындайтын факторлардың бірі әрі бірегейі. Еркіндік пен теңдік берілгендіктен, өзге қанша тіл білгің келсе де біле бер, оның артықтығы жоқ. Бірақ, қазақ тіліне деген басымдықты естен шағармауымыз керек. Өйткені, қазақ тілі басқа елде қолданылып, мемлекеттік тіл мәртебесіне ие бола алмайды. Оның Отаны – Қазақстан. Қазақ тілі – ұққан жанға дамыған, кәдеге жараған, ұлттың болмысын баяндаған тіл. Онымен қазақ жат елмен дипломатиялық жұмыстар жүргізіп, досын туыс, дұшпанын

дос етіп, барлық салада тарих көшінен қалмай келген. Және киелі тілдің оған құдіреті жетеді. Бірде-бір түркі тілдес халықта он томдық түсіндірме сөздік жоқ. Мұндай құнды дүние тек қазаққа ғана бар, осы ұлтқа ғана тән рухани байлық. Осыдан ақ қазақ тілінің қаншалықты байлығы барлығын топшылай беріңіз. Тілдің негізгі қызметі – халықты біріктіру. Демек, мемлекеттік тілдің мемлекеттік басқару орындарында негізгі тіл ретінде қолданылуын қалыптастырған жөн.

Қазақстан – көп ұлтты мемлекет. Ұлтаралық келісім өзара жарасымын тапқан, тату еліміз. Десек те, қазақ тілі әр қазақтың аржданы, мақтаншына айналуы бүгінгі күні өзекті мәселе. Осы орайда Бауыржан Момышұлының «анамыздың ақ сүтімен бойымызға дарыған тілімізді ұмыту – бүкіл ата-бабамызды, тарихымызды ұмыту» деген сөзді әрбір қазақ ұғынса, біздің тіліміздің жағдайы дәл қазіргі кәліпінан әлдеқайда жоғары деңгейде болар еді.

А.БАЙДЕЛДИНОВА,
Ботақара көкті өкімі аппаратының бас маманы

Безбарьерная среда – равенство и удобство для всех

Глава государства уделяет особое внимание созданию безбарьерной среды для лиц с ограниченными возможностями.

По обеспечению прав и улучшению качества жизни инвалидов в Республике Казахстан реализуются мероприятия, направленные на обеспечение доступности к основным объектам и услугам в основных сферах жизнедеятельности инвалидов, интеграцию инвалидов в общество.

В методических рекомендациях ««Основы комплексного формирования доступной среды для инвалидов и других МГН», утвержденных Министерством труда и социальной защиты населения Республики Казахстан, изложена информация, как, согласно строительным нормативам, должен выглядеть вход в здание, пути движения, пандусы, лестницы, санитарно-бытовые помещения, автостоянка для инвалидов, доступность объектов для инвалидов с нарушением зрения, доступность объектов для инвалидов по слуху.

Зачастую люди с особыми потребностями не имеют возможности без посторонней помощи войти в здание для получения информации и услуги, на пути возникает множество преград и наша с вами задача создать условия по беспрепятственному передвижению маломобильных групп населения.

Возникают такие проблемы, как несоответствие ширины дверей нормативам доступности (кто передвигается на коляске), требуется реконструкция

дверного проема, нет пандуса или же он не соответствует нормативам, нет тактильной плитки, противоскользкого покрытия у входной группы - на крыльце, на лестнице, в тамбуре или же высокие пороги, нет знаков движения для слабовидящих и др. Необходимо устранять препятствия на пути движения, в первую очередь адаптировать объекты здравоохранения, образования, культуры, учреждения, оказывающие государственные услуги, а также и бизнес среду (торговые объекты, сфера услуг).

Основные положения среды жизнедеятельности для людей с инвалидностью установлены в СН РК 3.06-02-2011 «Доступность зданий и сооружений для маломобильных групп населения» и СП РК 3.06-102-2012 «Проектирование зданий и сооружений с учетом доступности для маломобильных групп населения. Общие положения», введенные в действие с 1 июля 2015 года.

Для создания безбарьерной среды руководителям предприятий, организаций всех форм собственности необходимо провести работы по обеспечению доступной среды, чтобы лица с особыми потребностями имели возможность полноценно участвовать в жизни общества. Достичь этой цели мы сможем, если будем к данной категории людей внимательными, чуткими, проявлять доброту и заботу, оказывать им всестороннюю помощь.

Г.АБЖАНОВА,
руководитель районного
отдела занятости
и социальных программ

Маскалар дүйсенбіден сатылымда болады

12 наурыз күні Қарағанды облысындағы әлеуметтік дәріханаларға медициналық маскалардың алғашқы партиясы әкелінді. Облыстық денсулық сақтау басқармасының мәлімдеуі бойынша Қарағанды облысында медициналық маскалар жетіспеушілігі болмайды.

Айта кету керек, өткен аптада облысымызда үш қабатты медициналық маскалар өндіретін «МФ Мерей» ЖШС іске қосылды. Алдағы уақытта минутына 100 дана медициналық маска тігетін өндірістік желі жекеменшік дәріханаларға, мемлекеттік және мемлекеттік емес мекемелерге тапсырыс бойынша жұмыс істейді. Бүгінде

әлеуметтік дәріханаларда 40 теңгеден сатылып жатқан медициналық маскаларды алдағы күндері жекеменшік дәріханалардан да ала аласыздар.

Бір аптаның ішінде сезілген медициналық маскалардың жетіспеушілігі тұрғындар арасында біраз дүрбелең туғызған болатын. Әлеуметтік желі беттерінде белсенді түрде таратылып жатқан жалған ақпараттар кесірінен коронавирустан қорғанамыз деген халық азық-түлік алуға асығуда. Тұрғындарға айтармыз, сабырлылық сақтап, жалған ақпараттарға емес, сенімді ақпарат көздерінен алынған ресми хабарларға сену керек.

Өңірімізде коронавирусқа қарсы шаралар кешенді түрде жүргізілуде.

Ботақара кентінде орналасқан отбасылық дәріханада балаларға арналған медициналық маска 50 теңгеден сатылымда бар. Сонымен қатар 150 теңгелік мәрліден жасалған маскалар сатылымға қойылған. Оны үй қолданысындағы сабынмен жуып қайта пайдалануға болады. Ал аудан орталығындағы үш дәріханада медициналық маскалар дүйсенбіден бастап сатылымда болады деп отыр дәріханалар қызметкерлері.

«Сақтансаң - сақтаймын» демекші, үй жағдайында мәрліден маска жасап алуға да болады. Мейлінше адамдар көп шоғырланатын жерлерге бармауға тырысыңыздар. Жеке бастың гигиенасына да назар аударуды ұмытпаңыздар.

Дайындаған: Б.ЖАКЕШОВА

В Карагандинской области начали производить медицинские маски

Девятому региону не грозит дефицит медицинских масок. В Караганде есть предприятие, которое готово закрыть потребность жителей в этом товаре.

Заместителю акима Карагандинской области Алишеру Абдыкадырову рассказали, что местные медицинские изделия поступят в аптеки уже в ближайшее время.

- Мы приобрели станок для производства медицинских масок. В минуту он способен производить до 100-120 штук. Наши маски трехслойные. Потребность жителей региона в средствах защиты от инфекции будет полностью закрыта, - рассказал директор ТОО «МФ «Мерей» Канат Наурызбаев.

В свою очередь Алишер Абдыкадыров отметил, что необходимо начать снабжать масками социальные аптеки. Продукция прежде всего должна пойти на

нужды карагандинцев. Ни о каком экспорте речи не может быть.

По словам руководителя Управления здравоохранения Ержана Нурлыбаева, спрос на маски действительно есть. И сейчас предприятие готовится к большой работе, чтобы их хватило всем.

Заместитель акима также посетил предприятие в Сарани, где выпускают антисептические средства для личной гигиены и обеззараживания помещений. Его мощность - 2 000 флаконов в час, то есть 1 000 литров в сутки.

- В Казахстане вместе с нами четыре подобных производства. Наши цены ниже. Продукцию поставляем в медучреждения и полностью обеспечиваем дезинфицирующими средствами всю Карагандинскую область, - сказал заместитель директора ТОО «Грос Фарм» Михаил Момцелидзе.

Алишер Абдыкадыров предложил производителю работать и с аптеками.

Местные производители обещают обеспечить жителей области не только масками, но и антисептиками для рук.

karaganda-region.gov.kz

9 күн ойын, 9 күн той

Қазақстан даму институты әзірлеген жаңа тұжырымдама бойынша биылғы Ұлыстың Ұлы мейрамы тоғыз күн ішінде тойлануы керек болатын.

Алайда биылғы жылы адам өмірінің қауіпсіздігіне байланысты наурыз мейрамында өтуі керекті үлкен тойларға тиым салынды. Әйтсе де, ең көне мейрамдардың бірі - жылдың жаңаруын білдіретін бұл күні бір-бірімізді құттықтап, көрісуге амал жасауымызға болады. Ұлыстың Ұлы мейрамы қай күннен басталып, қандай атаумен аталып өтетіндігіне қысқаша тоқталып өтелік.

14-наурыз – Көрісу күні. Халқымыз бір-бірін Ұлыстың алғашқы күнімен құттықтап, төс қағыстырып, амандық-саулық сұрасып, көрісу рәсімін жасайды. Алыстағы ағайындарымен қауышады. Жыл бойы араздасқан адамдар бір-бірінен кешірім сұрап, татуласады.

15-наурыз – Шежіре күні. Мал сойылып, өмірден озған ата-бабаларымызға құран бағышталатын бұл күні жеті ата, ел-жұрт тарихына байланысты шежірелер айтылады. Ақ дастархан басында шаңырақтың үлкендері ата-бабасының, ағайын-туғандарының ізгі істерін еске алып, өткен тарихта қалған күндер жайлы жастарға айтып береді

16-наурыз – Жайлау күні. Табиғатпен біте қайнасып өмір сүрген көшпелі қазақ халқы бұл күні табиғат аясында серуен құрып, аула маңайындағы қоқысты тазартып, тал егіп, көшет отырғызады.

17-наурыз – Игі істер күні. Бұл күн жоқ-жітікке, жарлы-жақыбайға қол ұшын беруге арналады. Қамқорлыққа зәру жандарға қайырымдылық акциялары ұйымдастырылып, әр адам қолынан келетін жағдайда бір игі іс жасайды.

18-наурыз – Шымырлық пен шеберлік күні. Бұл күн ұлттық спорттымызға арналады. Бүгінгі күні өзіне лайық дәрежеге көтеріліп келе жатқан көкпар, қыз қуу, бөйге, аударыспақ, теңге алу, асық ату, тоғызқумалақ, дойбы, арқан тартыс, садақ ату секілді ұлттық маңызы бар ойындарымыз ұйымдастырылады.

19-наурыз – Зияткерлік күні. Бұл күні қазақ мәдениетіндегі баланың ой-санасын дамытуға бағытталатын зияткерлік, ақыл-ой ойындары ойнатылады. Мақал-мәтел, жаңылтпаш айтудан, жұмбақ шешуден жарыстар, жырлар мен эпостар оқудан сайыстар жасалады.

20-наурыз – Жоралғы күні. Әдет-ғұрып, салт-дәстүр айшықталатын күн. Ұмыт бола бастаған жоралғыларымызды жаңғыртып, бір-бірімізге сый-сияпат жасаймыз.

21-наурыз – Ұлттық тағамдар күні. Бұл күні қазақтың ас мәзіріндегі тағамдардың түр-түрі жасалып, ұмыт бола бастаған астардың жасалу әдістері үйретіледі. Қысқаша айтқанда ас үйде, дастархан басында өтетін ең тәтті күндердің бірі.

22-наурыз – Бұқара күні. Бұл ең басты мереке күні. Арнайы орындарда мерекелік той-думандар жасалып, таңмен таласа ояңған халық мейрам аясында ұйымдастырылған шеруді тамашалайды.

Дайындаған: Б.ЖАКЕШОВА

5 вопросов инфекционисту

Врач-инфекционист высшей категории, доктор философии PhD, главный инфекционист Карагандинской области Жунусов Ержан Сейпович отвечает на вопросы, касающиеся коронавируса.

1. Что такое коронавирус?

Коронавирус – это те вирусы, которые в основном поражают животных, но в исключительных случаях могут передаваться человеку. Обычно болезнь, вызванная коронавиральной инфекцией, протекает в легкой форме, не вызывая осложнения.

2. Чем отличается новый коронавирус?

Новый коронавирус – является причиной вспышки новой коронавиральной пневмонии заболевания, впервые обнаруженной в КНР. Многие заразившиеся в период вспышки заболевания, имели связь с крупным оптовым рынком морепродуктов и животных, что предполагает первоначальное заражение от диких животных.

3. Какие симптомы у нового коронавируса?

- чувство усталости;
- затрудненное дыхание;
- высокая температура;
- кашель и/или боль в горле.

Симптомы во многом сходны со многими респираторными заболеваниями, часто имитируют обычную простуду, могут походить на грипп.

Если у вас есть аналогичные симптомы, подумайте о следующем:

- вы посещали страны 3-х категорий последние две недели?
- вы были в контакте с кем-то, кто посещал в последние две недели страны 3-х категорий?

Если ответ на эти вопросы положительный, к симптомам следует отнестись максимально внимательно.

4. Можно ли вылечить новый коронавирус?

Да, разумеется. Однако не существует специфического противовирусного препарата от нового коронавируса – так же, как нет специфического лечения от большинства других респираторных вирусов, вызывающих простудные заболевания.

Вирусную пневмонию нельзя лечить антибиотиками. В случае развития пневмонии, лечение направлено на поддержание функции легких.

5. Кто в группе риска?

Люди всех возрастов рискуют заразиться вирусом. В заявлении отдела здравоохранения Ухани говорится, что возраст 60 самых последних случаев составляет от 15 до 88 лет.

Однако, как и в большинстве других вирусных респираторных заболеваний, дети и люди старше 65 лет, люди с ослабленной иммунной системой – в зоне риска тяжелого течения заболевания.

Меры профилактики ВОЗ:

- Часто обрабатывайте, мойте руки используя антисептические средства на спиртовой основе или мыло и воду;
- При кашле и чихании прикрывайте рот и нос рукой или салфеткой, сразу же выбрасывайте использованную салфетку и вымойте руки;
- Избегайте близкого контакта с людьми, у которых имеются признаки жара и кашель;
- Если у вас температура, жар, кашель, затрудненное дыхание, обратитесь за медицинской помощью и сообщите об истории своих перемещений лечебному заведению;
- При посещении рынков в районах, где на данный момент регистрируются случаи нового коронавируса, избегайте прямого незащищенного контакта с живыми животными и с поверхностями, которые вступали в контакт с животными;
- Потребления сырой или недостаточно хорошо приготовленной продукции животного происхождения следует избегать. Нужно с осторожностью обращаться с сырым мясом, молоком или органами животных, чтобы избежать перекрестной контаминации с неприготовленными продуктами в соответствии с надлежащей практикой обеспечения безопасности пищевых продуктов.

Избран аким Петровского с/о

12 марта на совместном заседании выборщиков депутаты районного маслихата выбрали акима Петровского сельского округа.

Открыл заседание секретарь районного маслихата Асхат Эли, сообщивший, что в повестку дня заседания вынесен всего один вопрос – выборы акима вышеназванного сельского округа.

Секретарь маслихата также отметил, что из 12 депутатов районного маслихата на заседании присутствует 11, кворум для его проведения имеется.

В соответствии с конституционным законом «О выборах» устанавливается следующий порядок: вначале председатель территориальной избирательной комиссии проинформирует о порядке проведения голосования, затем проводится тайное голосование, далее председатель райизбиркома делает сообщение о результатах выборов, – сообщил секретарь районного маслихата, предоставив слово председателю районной избирательной комиссии Серіку Сембаеву.

Председатель райизбиркома в свою очередь ознакомил присутствующих с порядком проведения голосования, правилами поведения в пункте для голосования. Затем в присутствии депутатов члены избирательной комиссии опломбировали урну для голосования, внесли номер пломбы в соответствующий протокол, вскрыли пакет с избирательными бюллетенями, а затем собственно депутаты и приступили к тайному голосованию. Члены избирательной комиссии вручали депутатам бюллетень с именами кандидатов после предъявления голосующими документа, удостоверяющего личность. В качестве кандидатов в акимы районная избирательная комиссия зарегистрировала 3 человека.

Процедура голосования не заняла много времени, и уже через несколько минут председатель райизбиркома сообщил результаты выборов.

За кандидата Т.Ргебаева свой голос отдал всего один выборщик, три голоса у кандидата К.Сарсенова и наибольшее количество голосов (7 из 11) набрал кандидат Т.Елюбаев. Он и избран акимом Петровского с/о.

А.ЖУМАКАЕВА

На фото Д.Торжанова: президиум заседания; депутаты приступили к выборам; идет подсчет голосов.

К сведению жителей села Байкадам Кокпектинского сельского округа

ИП «Мустапаев» уведомляет, что **20 марта 2020 года в 12.00** в клубе села Байкадам, ул.Школьная, 9 состоится публичные слушания по вопросу утверждения тарифа на питьевую воду. №119

Қарағанды облысы Бұқар жырау ауданының Петровка ауылдық округінің әкімін сайлау және тіркеу қорытындылары туралы Бұқар жырау ауданының сайлау комиссиясының Хабарламасы

1. Сайлау бюллетеніне кіргізілген кандидаттар саны – 3.
2. Барлық таңдаушылар саны – 12.
3. Дауыс беруге қатысқан таңдаушылар саны – 11.
4. Сайлау бюллетендерін алған таңдаушылар саны – 11.
5. Әр кандидаттың тегі, аты, әкесінің аты және оған дауыс бергендер саны:

	абс.	%
Елюбаев Талгат Ахметұлы	7	63,6
Ргебаев Төлеген Жанатұлы	1	9,1
Сарсенов Қайрат Шағатайұлы	3	27,3

6. Жарамсыз бюллетендер саны – жоқ.

7. Петровка ауылдық округіне сайланған әкімінің тегі, аты, әкесінің аты, туған жылы, атқаратын қызметі (кәсібі), жұмыс орны мен мекенжайы – **Елюбаев Талгат Ахметұлы**, 27.03.1962 жылы туған, «Қарағанды облысы Бұқар жырау ауданының Петровка ауылдық округі әкімінің аппараты» ММ бас маман, Петровка ауылы, «Nur Otan» партиясының мүшесі.

Бұқар жырау ауданының сайлау комиссиясы

Сообщение

Бухар-Жырауской районной избирательной комиссии об итогах голосования и регистрации акима Петровского сельского округа Бухар-Жырауского района Карагандинской области

1. Число кандидатов, внесенных в избирательный бюллетень – 3.
2. Общее число выборщиков – 12.
3. Число выборщиков, принявших участие в голосовании – 11.
4. Число выборщиков, получивших избирательные бюллетени – 11.
5. Фамилии каждого кандидата и число голосов, поданных за него:

	абс.	%
Елюбаев Талгат Ахметович	7	63,6
Ргебаев Төлеген Жанатович	1	9,1
Сарсенов Қайрат Шағатаевич	3	27,3

6. Число бюллетеней признанных недействительными - нет.

7. Фамилия, имя, отчество, год рождения, место работы и должность, место жительства избранного акима Петровского сельского округа – **Елюбаев Талгат Ахметович**, 27.03.1962 года рождения, ГУ «Аппарат акима Петровского сельского округа Бухар-Жырауского района Карагандинской области», главный специалист, село Петровка, член партии «Nur Otan».

Бухар-Жырауская районная избирательная комиссия

Проверили готовность к паводку

12 марта в поселке Г.Мустафина прошли тактико-специальные учения. Действия в условиях угрозы и возникновения чрезвычайной ситуации паводкового периода отработали подразделения Департамента по ЧС Карагандинской области и местные исполнительные органы.

Поселок Г.Мустафина для проведения учения выбран не случайно. В 2015 году он пережил разрушительное наводнение, которое нанесло большой материальный и моральный ущерб населению, жилому фонду и хозяйству. В настоящее время в Карагандинской области 174 населенных пункта признаны паводкоопасными, поселок Г.Мустафина в их числе. К высокой степени риска в паводковый период отнесен и весь Бухар-Жырауский район в целом.

В связи с этим учение проведено с целью всесторонней подготовки и проверки сил и средств к

ЧС области, а также с возможностью передачи данных в центр Комитета по ЧС. Об этом сказал в начале учения на построении сводных отрядов и техники Ибрагим Кульшимбаев.

За последние несколько лет в Бухар-Жырауском районе проводятся значительные противопоаводковые мероприятия, отметил в ходе учений аким района Шагурашид Мамалинов.

Так, в поселке Г.Мустафина в рамках подготовки к паводкам сооружен защитный вал, протяженностью более 3 километров вдоль берега реки Нура, полностью огибающий поселок. А подготовка личного состава и новая современная техника, представленная на учениях областным Департаментом по ЧС, дает возможность надеяться, что нынешний паводковый период пройдет благополучно, отметил аким района.

Как подчеркнул Ибрагим Кульшимбаев в интервью журналистам, в нынешних учениях принимает участие отдельная группировка сил областного Департамента ЧС, которая и будет отвечать за проведение паводкового периода в этом регионе. Таких группировок по области создано четыре.

Работа по подготовке к паводкам по области проводится сейчас в активном ключе. В настоящее время во всех населенных пунктах организованы противопоаводковые мероприятия. Акимом области проводятся выезды и проверки готовности районов, находящихся в зоне паводкового риска. На сегодняшний день активно вывозится снег из населенных пунктов, проводятся взрывные работы по подрыву льда на реках. Такие работы уже проведены в Каркаралинском районе, а на следующей неделе лед будут взрывать на водоемах Бухар-Жырауского, Абайского и Нуринского районов.

Также на особом контроле держится очистка водопропускных труб под автомобильными и железными дорогами, их на территории области насчитывается более 5400, из них уже очищено более половины. Эти работы планируют завершить к 20 марта.

Увеличивается и сброс воды из основных водохранилищ. На сегодняшний день с Самаркандского водохранилища производится сброс воды в объеме 10 кубических метров в секунду, с Шерубай-Нуринаского – 14 кубсек, а с 12 марта с Интумаковского водохранилища будет производиться сброс воды в объеме 30 кубсек. На данных водохранилищах до 20-25 марта уже будет создан самый минимальный уровень и дополнительный объем для приема паводковых вод, сказал начальник областного Департамента по ЧС. В ходе учений практически были отработаны такие виды спасательных работ, как оповещение и эвакуация населения. Была проверена готовность эвакуационных приемных пунктов, расположенных в Токаревской школе и поселковом Доме культуры. Здесь же были отработаны прием и регистрация эвакуируемого населения, оказание медицинской и психологической помощи.

В Доме культуры состоялась встреча с населением, на которой Ибрагим Кульшимбаев рассказал жителям поселка о мерах, принимаемых в рамках подготовки к паводку и ответил на интересующие вопросы.

Так, житель поселка, член местного сообщества Нурлан Джабаев спросил о состоянии водопропускного сооружения на так называемой Павлодарской трассе, где в половодье наблюдается большое скопление талых вод.

Ибрагим Кульшимбаев ответил, что в настоящее время на этом участке вместо водопропускных труб, пропускающих 5 кубометров воды в секунду, и которые смыло тальными водами в 2015 году, установлен дюбинг, пропускающий 60 кубсек. То есть, пропускная способность воды на этом участке сейчас увеличена более чем в 10 раз. Кроме того, проводится укрепление обочин дороги, что снимет напряжение на

действиям при угрозе и возникновении ЧС паводкового периода.

В рамках учения начальник Департамента по ЧС Карагандинской области Ибрагим Кульшимбаев и аким Бухар-Жырауского района Шагурашид Мамалинов проверили готовность служб гражданской защиты и местных исполнительных органов к проведению спасательных и других неотложных работ.

Особенностью состоявшегося учения была трансляция отработываемых действий командно-штабной машиной, на мачте которой была установлена видеочасть, которая передавала все сюжеты в онлайн режиме в оперативный штаб, развернутый в ситуационном центре Департамента по

дюбинг. А позже, в летний период, на этом участке запланированы работы по усилению изгиба реки, чтобы вода не разливалась по всей территории, а проходила по основному руслу. Также для свободного прохождения талых вод по руслу реки проводится работа по демонтажу несанкционированной дороги на территории вблизи поселка Г.Мустафина.

В целях проверки реальной готовности сил и средств, в рамках состоявшегося учения были также проведены работы по вывозу снега на улице Набережной, откачке воды и берегоукрепительные работы на реке Нура. А для предупреждения образования затора по руслу реки вблизи Самаркандского водохранилища был произведен подрыв льда.

Будем надеяться, что нынешний паводок пройдет благополучно.

Т.КУРБАНОВА

На фото автора: тактико-специальные учения в п.Г.Мустафина.

Дорога к успеху

Второе направление государственной программы «Продуктивная занятость и массовое предпринимательство на 2017-2021 годы «Еңбек» нацелена на помощь самозанятым и безработным. Программа открывает новые возможности как для начинающих индивидуальных предпринимателей, так и для действующих.

Воспользоваться возможностью получения микрокредита для расширения своего действующего бизнеса по переработке и отделке шкур решил и житель села Доскей Джунусов Саят Сагандыкович. Имея опыт в ведении собственного дела, Саят Сагандыкович не стал останавливаться на достигнутом. Идея о расширении у Саята была задумана давно, однако, нужны были немалые средства. И тогда предприниматель решил взять кредит

для открытия пункта по приемке и заготовке шкур. Ознакомившись с условиями программы, Саят Сагандыкович решил обратиться в Центр занятости. Здесь специалисты дали подробную консультацию, после чего Саят Сагандыкович начал собирать необходимые документы. Понадобилось всего 3 недели, чтобы собрать пакет документов на получение кредита. И вот долгожданный момент - кредит получен. Не отклады-

вая, Саят Сагандыкович начал покупку необходимой техники и оборудования. Полную работу приёмный пункт начнет весной 2020 года после полного сбора техники и подписания договоров с крупными заводами, убойными цехами городов Костанай, Арқалық, Шымкент, Алматы.

З.МЕРКЕНОВА,
специалист
Центра занятости

На фото: С.С.Джунусов.

Никто не забыт, ничто не забыто Жизнь прожита не зря

В этом году исполняется 75 лет со Дня Победы над фашистской Германией. Наш народ готовится достойно встретить этот великий праздник. К сожалению, нельзя остановить ход времени - с каждым годом число участников Великой Отечественной войны становится все меньше и меньше.

Я хочу рассказать о своем свекре, ветеране Великой Отечественной войны Пушкарёве Алексее Степановиче.

Родился он 20 октября 1917 года. В 1938 году был призван в ряды Красной Армии. В октябре 1941 года призвали на фронт. Воевал на Центральном фронте, в составе 108 пулеметного полка. При обороне станции Петушки Московской области при артиллерийском обстреле был ранен осколком снаряда в голову и контужен.

В феврале 1942 года, будучи в рядах наступающих войск, под городом Волоколамск, получил тяжелое ранение в ногу. А уже в 1943 году - воевал на Брянском фронте, 1945 год - 2-й Прибалтийский фронт, 17-й Восстановительный железнодорожный батальон. Алексей Степанович был награжден медалью «За отвагу», медалью «За боевые заслуги», орденом Отечественной войны I степени.

После войны проживал на станции Нурунская. Вырастил и воспитал 10 детей: 8 сыновей и 2-х дочерей.

В возрасте 72-х лет 30 октября 1989 года скончался от тяжелой болезни.

Хочется, чтобы память о ветеранах жила в наших сердцах вечно. Чтобы наши дети и внуки гордились своими славными предками. Отстояв в бою, пережив ранения и боль, они, собрав все силы, дали жизнь нам, своим детям, внукам и правнукам; научили терпению, мужеству, показав это на собственном примере.

В.ПУШКАРЕВА,
библиотекарь
Нурунской школы

С юбилеем, Раиса Федоровна!

10 марта в Петровской школе в торжественной обстановке прошло торжественное мероприятие - чествование заслуженного ветерана педагогического труда Пузыриной Раисы Федоровны с 80-летним юбилеем, чья судьба тесно связана с историей школы, чье имя золотыми буквами вписано в историю не только школы, но и всего района.

*Учить трудиться, думать смело,
Шагать. Дороги хороши...
Нет в мире радостнее дела,
Чем воспитание души!
Наставникам стихи и песни,
Сверканье вдохновенных строк,
Мудрейшей из всех профессий,
Величье звания: Педагог!*

На протяжении 35 лет Раиса Федоровна отдавала частичку своего сердца и души ученикам школы, из них 26 лет являлась директором Петровской школы.

Со знаменательной датой Раису Федоровну тепло поздравили председатель районного совета ветеранов Т.А.Арбабаев, и.о. акима Петровского с/о Т.А.Елюбаев, директор Петровской школы А.С.Жангалова и ветераны педагогического труда С.А.Торжан, К.Б.Жуманов, Л.А.Чертова, У.А.Аухадиева. Они пожелали виновнице торжества добра и благополучия, счастья и долголетия.

Раиса Федоровна - настоящий человек с большой буквы, с безгранично теплым и отзывчивым сердцем, где нашлось место каждому, встретившемуся на ее жизненном пути. В выступлениях то и дело отмечался славный трудовой путь директора школы Пузыриной Раисы Федоровны.

Выпускники школы, ныне учителя Петровской школы, подготовили для именинницы музыкальные номера, одним из которых была песня «Учительница первая моя».

Выпускники Раисы Федоровны - это сотни детей, чьи судьбы состоялись благодаря помощи, чуткости и отзывчивости наставника.

За свой труд она награждена: грамотой Верховного Совета Казахской ССР, грамотой Министерства просвещения Казахской ССР, грамотой ЦК компартии Казахстана, Совета министров Казахской ССР, Казсовпрофа, ЦКЛКСМ Казахстана, медалью «За доблестный труд в ознаменование 100-летия со дня рождения

В.И. Ленина», медалью «Ветеран труда», значком «Отличник просвещения Казахской ССР»

Состоялась Раиса Федоровна не только в профессии, но и в семейной жизни. Она вырастила трех прекрасных

на мудрость и терпение, профессиональное мастерство и человеческую незаурядность. Ее профессия - это высокая миссия, предназначение которой - сотворение личности, утверждение человека в чело-

дочерей. Две её дочери продолжили педагогическую династию. Сейчас у неё 2 внука и один правнук.

О таких людях, как Раиса Федоровна, говорят: педагогика - не только её профессия, но и призвание. Честность, самоотверженность, верность делу, уважение к окружающим, доброжелательность и безмерная любовь к детям - эти качества Раисы Федоровны служат примером для всех, кто пришёл в эту профессию.

Труд Раисы Федоровны, полон тревог и волнений, радостей и печалей, дерзаний и поисков, это вечное испытание

Коллектив Петровской школы от души поздравляет Раису Федоровну с юбилеем, желает крепкого здоровья, счастья, благополучия, задора, внимания и всегда оставаться молодой, веселой и активной. Благодарим Вас за ваш самоотверженный труд, за душевную щедрость, за теплоту сердца, отданные ученикам и воспитанникам. Надеемся, что впереди у вас будут новые интересные встречи.

А.КАРАБАЕВА,
заместитель директора
по воспитательной работе
Петровской СШ

Абайды тану - адамның өзін-өзі тануы

175 ЖЫЛ

Абай Құнанбайұлының
мерейтойы

«Жас ұрпақтың бойындағы ұлттық рухты жаңғырту үшін не істеу керек» деген сұрақ талайдың көкейінде жүргені анық. Президентіміз

Қасым-Жомарт Тоқаевтың «Абай және ХХІ ғасырдағы Қазақстан» мақаласын оқи отырып, дән риза болдым.

Жаңару жолына мән береміз деп, ұлттық құндылықтарымыз бен тарихымыздан қол үзу өте үлкен қателік деп білемін. Осы мәселелер президентіміздің мақаласында толығынан айтылған.

Әуелі біз жастардың бойына адамгершілік асыл қасиеттерді Абай өлеңдері арқылы сіңіру керекпіз. Абай қазаққа ғана емес, әлемге танылған ұлы тұлға. Ұрпақ тәрбиесінде Абайды темірқазық етіп алсақ, адаспасымыз айдан анық.

Ағымдағы жылдың қазақ үшін ең маңызды мерекесі - Абай атамиздің 175 жылдығы. Бұл мереке біз үшін мемлекеттік дәрежеде өтетін үлкен шаралардың бірі. Осы тұрғыдан алғанда өткізілетін іс-шаралар, олардың мақсат-міндеттері мақалада тереңінен талқыланады. Абайдың «Толық адам» формуласына терең тоқталды. Әр адам «толық адам» формуласын түсіне біліп, оның ерекшеліктерін өз бойынан іздей білуі керек.

Мақалада айтылған «Әр шаңырақта Абайдың кітабы мен Мұхтар Әуезовтың «Абай жолы» романы тұруы керек» деген ой маған қатты ұнады. Бұл сөздің тәркінінде қазақ пен Абай егіз ұғым деген түсінік жатқаны анық.

Біз жастарды Абай шығармаларымен тәрбиелеуді мектеп жасынан бастауымыз керек. Бұл педагогтардың мойнындағы үлкен міндеті. Егер жастар Абай шығармаларымен танысып қана қоймай, оны өз ой елегінен өткізе білсе, еңбегіміздің нәтижелі болғаны. Осы мақсатта президентіміз алда 500-ден астам мемлекеттік, қалалық, аудандық іс-шаралар өткізілуі керек деп отырғаны да қос қолыңды көтеріп қолдайтын бастама. Ендігі тілеріміз - осы шаралар өз деңгейінде өтіп, жас ұрпақ санасына аз да болса саңылау түсірсе деген тілек.

**А.ЖАГСАЛАХ,
Ботақара орта мектебінің
кітапханашысы**

Көктем мерекесі тойланды

Көктем - жыл мезгілдерінің ішіндегі ең керемет кезеңі. Төбемізден күн нұрын төгіп, жылы жел бетімізді аяласа, жылы жақтардан құстар ұшып келіп, жарқын жаздың жақын қалғанынан хабар береді.

Жыл сайын дәстүрлі түрде Ю.Гагарин атындағы орта мектебі жанындағы шағын орталық ұстаздары мен тәрбиеленушілері әжелері, аналары мен тәтелеріне арнаған көктем мерекесін дүбірлете өткізеді.

Осы дәстүр биылғы жылы да ұмытылмады.

Осында жас ұрпақты саналы түрде тәрбиелеп жатқан алты топ та мерекеге өзіндік үлесін қосып, музыка залын бар шеберліктерін салып, безендірді. Шағын орталық әдіскері Айгүл Сағатқызы Жүнісбекова, «Балбөбек» тобының тәрбиешілері Гүлсім Жеңісқызы Жеңісова, Күлімкөз Жүрсінқызы Қайырханова, тәрбиешінің көмекшілері Нұрсәуле Қанитайқызы Кәрімова, Марал Бектасқызы Смағұлова, Көктем ару - Баян Қайроллақызы Жауқешова асыл аналар мен әжелердің мерекесін өз мәнінде тойлау үшін бар өнерлері мен ықыластарын салды.

«Ақбота», «Қызғалдақ», «Еркетай», «Балдырған», «Балбөбек», «Айгөлек» топтарында өткен тамаша шаралар асыл жандар - аналары мен әжелерінің төбесін көкке көтерді деп айтуға лайық дәрежеде өтті.

Бұл күнгі «Балбөбек» тобында өткен ертеңгілікке «Ана -аса қымбатты жан» деген тақырып таңдалып алыныпты. Үстілеріне бар жақсысын киіп, төрден орын алған аяулы әжелер, әрбір ай-

тқан сөзінен мейірім төгілген аналар құрметті орындарына жайғасып, сахнадан керемет сәттерді күтті. Көрермен залы мерекеге лайық әсем безендірілген. Шұға атты жас өрен залға жиналған аналармен жылы

амандасып, келесі сәтте балалардың барлығы «Ай дидарлы анашым» атты әнді тегілдірді. Еңнің адам баласына әсері керемет, ол шын жүректен, махаббатпен шырқалғанда иесін тауып, сол адамның жүрегіне шаттық, ізгілік, қуаныш себелейді.

Ендігі сәтте керемет те әсем көйлек киген Көктем ару залға кірді. Көркіне көз тоймайтын сұлу Көктем балаларға былтырғы жылы да осы мерекеге келіп кеткенін айтса, тәрбиеші мен

балалар үлкенді сыйлайтын әдеттерімен оны төрге шақырып, өздері үшін жасаған жақсылықтарына ризашылықтарын білдірді.

Ананың бойындағы барлық жақсы қасиеттерін ашатын жыр маржандарын төккен Алишер, Аделия, Аида, Томирис, Адия, Айару толқу үстінде болды. «Кір жуу» биін ұлдар бишілер тобы мың бұрала биледі. Жантас, Елдос, Арсен, Нұриден, Ислам мен Нияз да кешірімді жүрегі бар аналарын мақтан етіп, олардың керемет қасиеттерін оқыған өлеңдеріне арқау етті.

Биші қыздардан құралған топ «Микки Маус» биін биледі. Онан соң «Мен әжемді өте жақсы көремін» әні шаңырақ астында біршама уақыт қалықтап тұрды. Көненің көзі, ақылдың кені - әжелеріміздің бала бойына сіңіретін жақсы қасиеттері таусылмасын дейміз. Әже мен ата тәрбиесін алған бала өмір бойына кісі сыйлағыштығымен, ізгілігімен, кешірімділігімен ерекшеленіп тұрады. Адамға жұғымды болып, көптеген жақсы мақал-мәтелдерді біледі, қиын жағдайлардан шығу жолдарын да меңгеріп алады. Әже - асқар тау, ата - биік шың, ана мен әке - адастырмай жол табуды меңгертуші тұлғалар. Бұлардың барлығы балаға керек, олар бар кезде - әрқашан баланың мерейі үстем!

Ару Көктем ата-аналармен ойын ұйымдастырып, шараны шын мәнінде керемет етіп өткізуге барын салды. Ал биші ұлдар мен қыздар үнді халқының биін мың бұрала билеп, отырғандарды бір серпілтіп тастады.

Шара соңында балалар аналары мен әжелеріне өз қолдарынан жасаған сыйлықтарын табыстады. Қонақтар да балаларға өз сыйлықтарын тапсырды.

Барлық топтарда өткен ертеңгіліктер мәні мен мағыналылығымен көрермендер жүрегіне қонақтады. Жас ұрпақтың тәрбиесіне бойындағы күші мен шығармашылығын арнап, жалықпай еңбек етіп жүрген тәрбиешілер ұжымына алғыс айтып, басымызды иеміз!

**Қ.АХМЕТОВА
Д. Торжановтың суреттері**

Чтение – вот лучшее учение!

В Токаревской средней опорной школе (ресурсный центр) прошла Неделя книги.

Целью мероприятия стало стимулирование интереса учащихся к чтению, повышение читательской активности, возвращение престижа книги и чтения, привлечение новых читателей, раскрытие творческого потенциала детей через участие в литературных и творческих конкурсах.

Неделя была очень познавательной, интересной и творческой. Каждый день проводился по конкретной тематике.

Первый день являлся открытием Недели книги. В этот день проводилась праздничная линейка для всей школы. Затем был проведен конкурс чтецов «Стихи Абая», посвященный 175-летию Абая Кунанбаева. В этом конкурсе приняли участие учащиеся 1-5 классов, стихи читались на 3-х языках. Победители этого конкурса Тогаева Аделя ученица 2А класса и Юртаева Алина ученица 4Б стали участниками челленджа, который запустила наша школа. Эту эстафету поддержали и продолжили другие школы нашего района.

В этот же день была организована выставка «Самая стар-

шая книга моей семьи». Всего на выставке было представлено 50 книг. Самой старшей оказалась книга А.С.Пушкина «Избранные драматические произведения» 1954 года издания.

Второй день был проведен под девизом: «Не оставляй загадку без разгадки, вопрос – без ответа». В этот день для учащихся 1-2 классов прошел час общения «Загадай, мы отдадим», который проводился совместно со школьной библиотекой. Для учащихся 3-4 классов проводился конкурс

«Знаюки загадок».

«В гостях у басни» - так назывался третий день. Учащиеся

3-4 классов подготовили и показали для учащихся 1-2 классов инсценировки басен И.Крылова «Ворона и Лисица», «Стрекоза и муравей» и «Квартет».

В этот же день в поселковой детской модельной библиотеке была проведена игровая программа «Добро пожаловать в мир басни!» по басням И.Крылова. Игровая программа была организована для учащихся 3-4 классов и проводилась на русском и казахском языках.

«Для книжек, которым пора лечиться, открылась книжка

больница. Доктором может быть каждый из вас в свободный день и свободный час!» - это девиз четвертого дня.

В этот день в школьной библиотеке была организована «Книжка больница», где учащиеся 5-х классов совместно со школьным библиотекарем дарили новую жизнь многим библиотечным книжкам.

Так же одним из ярких событий этого дня была сценка «Суд книжки над нерашливым мальчишкой», которую подготовили учащиеся 8 Б класса для учащихся начальной школы. Сценку показывали для каждого класса отдельно, в ходе показа каждый ученик усвоил, что нельзя плохо обращаться с книгами и учебниками.

В течение недели проводились также различные творческие состязания: конкурс рисунков «Обложка моей любимой книги», конкурс плакатов «Мой любимый сказочный герой», конкурс видеороликов «Самая читающая семья». В данном конкурсе приняли участие 4 семьи: семья Кузьмина Сергея - ученика 3 Б класса, семья Жумабековой Санди - ученицы 1 Б класса, семья Сейтхан Айтолқын и семья Ерболатовой Алуа - класс предшкольной подготовки.

В течение недели учителя начальных классов и руководители вариативных компонентов проводили открытые уроки по литературному чтению, а также открытые внеклассные мероприятия.

В рамках Недели книги впервые в нашей школе прошла акция «Подари книгу школе». Всего было подарено 52 книги. В акции активное участие приняли учащиеся и родители начальной школы, а также учителя. Благодаря этой акции книжные полки нашей библиотеки наполнились разнообразными интересными книгами от сказок до энциклопедий как на русском, так и на казахском языках.

Закрытие недели проходило под названием «Звездный небосклон». Была организована праздничная общешкольная линейка, где победителям конкурсов вручались грамоты, подарки и сладкие призы, родителям - благодарственные письма. Грамоты также вручались отдельным классам и учителям за активное участие в Неделе книги.

**Ж.АБИКЕЕВА,
руководитель
творческой лаборатории
«Жақсы кітап – жан азығы»**

Мұрагерімен жалғасқан өнер

«Тірі болсам, қазаққа қызмет қылмай қоймаймын» деп өмірден озған ұлт зиялысы Әлихан Бөкейхановтың туған күнінде Үштөбе орта мектебінен қос сынып есігін ашты. Абай Құнанбайұлының 175 жылдық мерейтойы аясында ашылған ақын атындағы оқу орталығы, «Руханият» қосымша білім беру орталығының Үштөбе ауылындағы филиалы болып ашылған Бұқар жырау Қалқаманұлы атындағы жыршы-жырау сыныбының лентасы қиылды. Лента қию рәсімі қазақ халқының жыршылық, жыраулық дәстүрін жалғастырушы, жырау Алмаз Алматов пен ауыл азаматы Жақыпбек Шаяхметовке табысталды.

«Рухани жаңғыру» бағдарламасы аясында ашылған рухымызды асқақ етер жыраулар сыныбының өнерлі балғындарына аудан әкімі Шагурашид Мамалинов, мәслихат хатшысы Асхат Әли, аудан әкімінің орынбасары Айдын Алимов, Үштөбе ауылдық округі әкімінің міндетін атқарушы Саят Шаяхов бастаған

ел ағалары Алмаз Алматов, Елікбай Исаев, Қойлыбай Асанов, Айтбай Жұмағұлов, Жансая Жарылғапов, Мақсат Аханов, Дидар Қамиев, Сержан Мұсайынов, атақты модельер Венера Исина, ауданымыздың Құрметті азаматшасы Мүгүлсім Шибаева-лар ақ батасын берді. Үштөбе төрінен ашылған

жыршы-жырау сыныбының ұстазы, республикалық, облыстық айтыстардың жүлдегері Тілеген Әділов өз сөзінде:

«Ұлы жыраулардың жырына жан кіргізем деп жүрген аудан әкімі Шагурашид Қалиұлының мұрындық болуымен ашылып отырған сынып бүкіл қазақтың рухын оятатын үлкен ордаға айналды. «Үшінші тілек тілеңіз, үшкілсіз көйлек кимеске» деп үш жүзге сөзін айтқан Бұқар бабаның жырын қайта тіріліп жатқан ағамызға Үштөбе ауылы халқының емес, үш жүздің атынан рахмет айтсақ артық болмайды деп ойлаймын. Бүгінгі баба атындағы сыныпқа аяқ басып отырған оқушыларымыздың ақын, жырау болып кетуі міндетті емес шығар, бірақ азамат болып қалыптасуына, қабырғалы қазақ болып қалыптасуына бар еңбегімді сіңірсем, Алланың маған берген үлкен аманаты - өнерді артымыздан ерген жас өркенге үйретсем, әлі қанаттанбаған, ұяда жатқан сарыауыз балапандарыма ұлылардан қалған ұлы дүниелерді талшықтап ауыздарына әкеліп салсам деген мақсат жолына шықтым,- дейді.

Жастарды жырмен сусындатқан ұстаз сөзін жалғап шәкірттер ішінен еркеше көзімізге түскен 8 жастағы Балауса Әлкенова есімді бүлдіршін. Бойы кішірек болса да ойы зор Балауса Абайдың «Масығұт» поэмасының жартысын жатқа білетін көрінеді. Бұған дейін Абай оқуларында жыр додасына түсіп үлгерген бүлдіршінің болашағы зор. «Жыр жаттағанды ұнатамын» деген Балауса қызымыздың көзінен ұстазы байқаған жалынды аңғардық.

Бұл кеште жыл санап қатары толығып келе жатқан Бұқар жырау атындағы жыршы-жыраулар сыныбының ұстазы, ақтаңгер ақын Дидар Қамиев көмекейі бүлкілдеп «үшінші айда, сағат үште Үштөбеде үшінші сыныбымыз ашылды» деп жырдан шашу шашты. Ақынның отты сөздері аудан басшысының ақ тілегімен жалғасты.

Бабалар сөзі – жастарға өсиет. Бүгін біз жай ғана сынып ашып қойып жатқан жоқпыз, ұлт болашағын, ұлт тарихын қалыптастыратын ұрпақ тәрбиесіне үлкен үлес қосар мектепті құрып жатырмыз. Бұл сыныпты қосымша емес, негізгі білім беретін орда деп санауымыз қажет. Ұлттық маңызы бар бастамаға бас болып отырған Дидар Қамиев, Айтбай Жұмағұлов, Тілеген Әділовтерге ақ жол тілеймін. Бұндай сыныптар жоба ретінде ауданымыздың барлық мектептерінде ашылуы міндетті,- деді аудан басшысы Шагурашид Мамалинов.

Үштөбе орта мектебінің «Әуен» фольклорлық ансамблінің орындауындағы әуезді күйі, Ақерке Әсербаеваның «Әриайдай» халық әнін көрермен қиқу салып, қолдап отырды. Құлақтан кіріп, бойды алған өдемі өндермен әрленген кеш Қойлыбай Асанов, Елікбай Исаев, Айтбай Жұмағұловтардың ақ тілегімен жалғасты.

Аудан әкімінің қосымша білім беру жүйесін жоба күйінде ұсынуы өте орынды деп білеміз. Шагурашид Қалиұлы ұсынып отырған жоба нағыз ұрпақ тәрбиесіне керекті бастама. Өнер мұрагерлік ұрпақтары арқылы ғана дәстүрлік сипатқа айналады. Мұрагері жоқ өнер өледі. Бұқар жырау мұрасы – ұлт мұрасы, әлемдік өркениетке тиесілі ұлт идеясы,- деді Алмаз Алматов.

Бытырғы жылы ашылса да бүгінде беделді белестерді бағындырып жүрген Керней төрінен ашылған жыршы-жыраулар сыныбының оқушылары, елімізге танымал ақын, жерлесіміз Айтбай Жұмағұлов ағамыздың шәкірттері жырдан алқа тағып, бір жылда үйренген, түйгендерін көрсетті.

Дидар Қамиевтің шәкірті, облыстық Бұқар жырау оқуында «Доскей ақын» атындағы сый-

лықтың жеңімпазы атанған Виктория Алена домбырамен «Алыстан қызыл көрінсе» жырды орындап, тамсандырса, Үштөбе орта мектебінің түлегі Аяла Мұқышеваның орындауындағы халық әні жан тебіrentті. Талантты қыздарымыздың өнеріне, нәп-нәзік бойларына сыйған зор дауысты үндеріне көрермен тамсанып, сүйсінді.

Әр сыныптың ашылу салтанатында асыға күтетін ақындар айтысы бұл жолды да жоғары дәрежеде өтті. Жыраулар сыныбының түлегі Нұрлыбек Төкенов пен бүгінде білімін шыңдап жүрген Әлихан Ерғалиев бауырымыздың тартысты айтысы көрермен көңілін көтеріп, жүрек тебіrentті. Айтыс сүйер қауымның қоңыр қозысына айналған Нұрлыбек бауырымыз:

*Коронавирус деген бәле шығып,
Елдің бәрі жиынға жоламайды.*

Ағалар игі іс жасау керек болса,

Коронавирусқа да қарамайды,- деп жырласа, ұлт зиялысы Әлихан Бөкейхановтың аттасы:

*Ауданымның әкімі Шагурашид,
Басқалар өзін ойлап, алуда джил.*

Ал, біздің әкім ойлап руханиятты,

Ақын мен жыршыларға жасауда сый,

Шагурашид болмаған аудандарға,

Мына менің ағайын жаным ашды,- деп өз ойын жеткізді. Қос ақынның айтысын тыңдап, рухани жаңғыруды сөзбен емес, іспен дәлелдеп жүрген ел ағаларына алғыс білдірдік. Ауданымыздың тарихында тағы бір атаулы күн болып қалған бұл кешті Үштөбе орта мектебінің жас әншісі Жәнібек Сипатал «Мен қазақ» әнімен аяқтады.

Әр сөзі қазақтың бойтұмарына айналған ұлы ақын Абай Құнанбайұлының 175 жылдық мерейтойына арнап ашылған оқу орталығының жабықталу, безендірілу ерекшелігін айта кеткіміз келеді. Әр терезеге ілінген жалюзиді ұлы ақын елеңдерімен өрлеп, оқушыға, келген көрерменге жайлы түстермен, әсем жиһаздарды қолданып жайлы атмосфера жасаған Үштөбе орта мектебі ұжымының дизайнерлік талғамдарына өте жақсы деген баға береміз. Оның ішінде тоқталып өтетін басты дүние - кюаркодпен жасалған кітап көрмесі болды. Ерекше талғаммен, жаңашыл бетбұрыста жасалған жұмыстарымыз көптің көңілінен шықты.

Елін сүйетін, бабасын құрметтейтін, дәстүрін сыйлайтын, өнерді жалғайтын ұрпақ тәрбиелеп отырған, осы жолда аянбай тер төгіп жүрген жандардың баршасына мың алғыс. Алдағы таңда бүгінгі күні өз жұмысын бастап кеткен Ф.Мұстафин кентінен Жансая Жарылғапов ағамыздың жетекшілігімен ашылатын Бұқар бабамыз атындағы төртінші жыршы-жырау сыныбы салтанатты түрде ашылмақ. Бабалар жырын қайта тірілтер сыныптарымыздың қатары мұнымен тоқтап қалмай толығып, талантты шәкірттеріміздің саны артады. Бұл да бір үлкен қуаныш пен шаттыққа толы той емес пе?!

Б.ЖАКЕШОВА
Д.Торжановтың суреттері.

Алғашқы семинар

Өткен аптада №1 қазақ тірек мектебі жанындағы «Балауса» шағын орталығында «4К–модельді іске асыру арқылы мектепке дейінгі тәрбиеленушілердің тәрбиелік білім беру процесін ұйымдастыру» тақырыбымен аудандық семинар өтті. Ауданымыз бойынша шағын орталықтар ішінен алғашқылардың бірі болып семинар өткізуді қолға алған тәрбиешілердің дайындығына жоғары деңгейде баға берілді.

Ашылғанына 3 жыл болған «Балауса» шағын орталығы көз алдымызда өркендеп, көркейіп келеді. Әр мерекеде бүлдіршіндерінің жеткен жетістігімен бөлісіп, бала тәрбиесінен бөлек қоғамдық жұмыстарда да алдыңғы қатарда жүретін шағын орталық ұйымшылдығымен көпке үлгі. Шағын орталық әдіскері С.Хамитова бастаған ұжымның дайындығымен өткен мерекелік кештің бінеше рет қадірменді қонағы болдық. Әр шараға ерекше дайындықпен, үлкен жауапкершілікпен қарайтын ұжымның осы бір қасиеті көптің бойында кездесе бермейді десек артық айтпағанымыз болар.

Семинар бүлдіршіндеріміздің «Домбыра» биімен салтанатты түрде ашылды. «Барлығы қалай басталды» деген атпен шағын орталықтың кешегіден бүгінгі күнге дейінгі өмірінен алынған бейнеролик көрсетілді. Шағын орталық психологы Ж.Жексембаева семинар қатысушыларымен бірге шеңберге айналып тұрып бой сергітуге

арналған амандасу тәсілдерін жүргізді. Семинардың алғашқы сөзі аудандық білім бөлімінің әдістемелік кабинетінің меңгерушісі Б.Туртбаева мен №1 қазақ тірек мектебі директорының міндетін атқарушы Е.Жетпісбаеваға берілді.

- Ауданымыз бойынша 9 балабақша, 30 шағын орталық бар. Аудан көлемінде балабақ-

шалар арасында өткен семинарлардан қалмайтын «Балауса» орталығы бүгін өздеріңіздің бастарыңызды қосып, алғашқылардың бірі болып тәжірибе алмасқалы отыр. Қадамдарыңыз сәтті болсын,- деді Б.Туртбаева.

Ашылу салтанатынан кейін әр топтағы сабақтарға кірген семинар қатысушылары орыс, қазақ топтары болып екіге бөлінді. Тәрбиешілер Г.Оспанова, А.Карманованың «Бөбек» ортаңғы тобындағы «Екі қошқар», Г.Исина мен К.Татымбаеваның «Күншуақ» ортаңғы тобындағы «Путешествие в сказку» сабақтары пікір алмасу арқылы талдаған семинар қонақтарына С.Хамитова өз ойларыңызды ашық білдірсеңіздер деген өтінішін білдірді.

- Бүгінгі семинар бір-бірімізбен тәжірибе алмасу, қосатын, алатын дүние болса жеткізуге арналып отыр. Себебі біріміздің мақсатымыз, міндетіміз бір,- деді С.Хамитова.

Өткізілген сабақ барысында қалыптасқан пікірлерді «басым тұстары», «даму мүмкіндіктері», «әлсіз жақтары», «қауіпсіздік» деген төрт арнаға бөліп қонақтар өз ойларын жеткізді.

Ж.Жексембаева мен А.Карманова өткізген «Дьенеш» блоктарын қолдану арқылы балалардың логикалық ойлау қабілеттерін дамытуға арналған шеберлік сыныптары көптің көңілінен шықты. Семинар қатысушылармен түрлі ойындар ойнатылды. Ал, шағын орталықтың ән-күй жетекшісі Е.Альгожинмен өткен «Әуенді тап» әуезді ойыны семинар қатысушыларының бойын сергітіп, көңілдерін көтерді. Тәрбиешілер Г.Сабеева мен Н.Бейсембаеваның бүлдіршіндермен бірге дайындағын «Бауырсақ» ертегісінің жаңартылған үлгісі дайындықтың жоғары дәрежеде жүргізілгендігі көрсетті. Ал, тәрбиешілер Т.Кузакова, Ж.Зейниденова «Асық» технологиясына арналған ойындар ойнатты. Әр ойынға қатысқан қатысушыға төтті марапаттар берілді.

Тәрбиенің бастауы болған шағын орталықта ел ертеңінің алтын тұтқасы, халқын, жерін сүйетін ұрпақ өсіп келеді. Оны бар дауыс пен жан тәнімен «Мен қазақпын» әнін орындаған бүлдіршіндердің жанарынан аңғардық.

- Бүгінгі семинар өте қызықты өтіп жатыр. Үйренетін, қойын дәптерімізге түртіп алар, өзіміздің шағын орталықта пайдалансақ болады деген дүние көп. Өз басым семинарға бірінші рет қатысып отырмын, - дейді Қ.Боранбаев атындағы орта мектеп жанынан ашылған шағын орталық тәрбиешісі

Д.Абуkenова.

Семинар соңында асық технологиясы, құрылысшылар, ертегілер елі тақырыптарындағы қолөнер бұйымдарынан құралған көрме тамшаланып, қатысушылар өз ойларын білдірді.

рыңыз көріне білді. Дәп осындай семинарларда бір нәрсені түсінбей қалсақ, сұрақ қойып білуге тырысу керек деп ойлаймын. Бәріміз бір бағытта, бір мақсат жолында жүргендіктен жұдырық болып жұмылуымыз

- Семинар бір демде, әсерлі жылылықпен өтті. Шағын орталыққа кіріп келгенде сіздердің жылуларыңыз, керемет аураларыңыз сезіліп тұрады. Өте өзекті тақырыпта өткен семинарда сіздердің ұйымшылықта-

керек,- деді үштөбелік «Аяла» балабақшасының әдіскері А.Манкенова.

Б.ЖАКЕШОВА
Д.Торжановтың суреттерінде: көрме; шара қонақтары; семинар сәттерінен.

Жастық маған оқ берді жауынды ат деп

Түн ауып, сағат таңғы төртке таянды. Тек шекарашылар ғана ояу. Кенет батыстағы шекарашылар жарқылдаған от тәрізді сәулелерді көрді. Жарқыл тез көбейіп, шекараға жақындап қалды. Ә дегенше болған жоқ, ұшып жеткен ұшақтар біздің аэродромға, қару-жарақтар тұрған қоймаларға, қалалар мен селоларға үсті-үстіне бомбаларды тастады. Айналада қаптаған техника - танкілер, әскер толы жүк машиналары,

мотциклдерге мінген немістер. Аласапыран, сұмдық көрініс, бүкіл дүние шайқалғандай. Құлаған үйлер, қираған қалалар мен селолар, өртенген тоғайлар, қырылған адамдар.

1941 жылғы маусымның 22-ші жұлдызы, таң сәріде Кеңестер Одағының батыс шекарасында сұрапыл соғыс осылайша басталған-тын. «Соғыс» деген сұмдық хабар Қазақстанның барлық өңіріне сол 22-ші маусым күні-ақ тарайды. Бұл соғыс тарихқа Ұлы Отан соғысы деген атпен енді.

1924 жылы Сүгірәлі Қарабұлағында дүние есігін ашқан Құрмет Бұқпанұлы Танашев Ақжар ауылында бастауыш білім алып, оқуын Үлгі мектебінде жалғастырған. Ұлы Отан соғысы басталып, ел басына ауыр күндер туғанда ел-жұрт қатарлы Ақжар ауылынан майданға аттанған. Белоруссия, Украина, Польша, Чехословакия жерлерін неміс-фашист басқыншыларынан азат етуге қатысқан. Сталиннен жеті мәрте алғыс хат алған, бірнеше орден-медалдармен марапатталған. Ұлы Жеңіс күнін Прага қаласында қарсы алған есіл ерімізбен көзі тірісінде сұхбаттасқан едім. Соны ұсынамын.

- Соғыстың басталатынын алдын-ала сезген жоқсыз ба?

- Сездім. Өйткені соғыс басталардан 1-2 ай бұрын әскери комиссариат жастарды жаппай шақырта бастады. Ауылдағы ағаларымды әскер қатарына тездетіп, шұғыл алуда болды.

- Соғыс қарсаңында ел-жұрттың тыныс-тіршілігі қандай дәрежеде еді?

- 1928-29 жылдары кәмпескеден кейінгі уақытта ашаршылық басталып кетті. 1934 жылдың күзіне дейін ашаршылық зардабы жойылған жоқ. Осыған дейін көп адам о дүниелік болды. 1934 жылдың көктемінде ашаршылықтан тірі қалған адамдарды колхозға ұйымдастырып, Кеңес үкіметі Қазақстанға егін салу үшін бидай тұқымын беріп, жерді күрекпен өңдеп, ел қолмен аңызға тұқым септі. Ақжарда колхозға ұйымдасқан 40-45 үйдің еркек-әйелі егін салуға қатынасты. Осы колхозда Сату мұғалімнің әкесі Көкен ақсақалды бір сиыр бұзауымен, қозысымен 5-6 тұяқ қой малы, әкем Бұқпанның екі ешкісі, бес лағы болды. Одан басқа ауыл отбасыларында мал жоқ еді. Нығмет Нұрмақов Қазақстан Республикасының Мәскеудегі елшісі Сталиннің қабылдауында болып, халықтың аштан қырылып жатқанын оған жеткізді. Қазақстанды сол кезде басқарған Голощекин «Кіші Октябрь» революциясын жасаймын деп, байлардың малын түгелдей тартып алып, елді шығынға ұшырату салдарынан адамдар аштан қырылып, көмусіз қалғанына Сталиннің көзі жетіп, ол Қазақстанға бидай, арпа, тары жібертті. Осы 1934 жылдың күзінде бидай бітік шығып, жұртті бір кенеліп қалды, адамдардың қарны тойып, олардың көңіл-күйлері көтеріле бастады.

- Соғысқа кірер алдындағы дайындығыңыз жөнінде әңгімелеп берсеңіз.

- 1941 жылы мамыр-маусым айларында Ақжар азаматтарының бәрін әскер қатарына тез арада, асығыс алып кетті. Ауылдан 50 шақты ер-азаматтар, студенттер, мұғалімдер, одан соң он жеті жастағы мен қатарлы бозбалалар военкоматқа шақырылып, аудан орталығында сапқа тұрғызылып, қолымызға ағаштан жасалған мылтық, гранат ұстатып, соғыс өнеріне бізді үйретті. Дәл көздеп атуға, гранатты жауға дөп түсіруге, жекпе-жек айла-тәсіліне, соғыста жараланған сарбазға бірінші дәргерлік көмек көрсетуге машықтады. 1942 жылы жасымыз 18-ге толысымен әскер қатарына қабылдап, Ақмола қаласындағы №39 соғыс алды дайындық гарнизонында сарбаздық өнерге жаттықтырды.

- Соғысқа аттанарда туған ауыл қариялары сізге бата берді ме?

- Берді. Әкемнің айтқаны: «Сүгірәлі батыр атаңның жаудан беті қайтпаған, дұшпанын жайратуға әр уақытта дайын тұрған. Мен өзім де 1916 жылғы халық көтерілісінде жүзбасы болып, шайқастарға қатынастым, еш уақытта жаудан қаймыққаным жоқ, сен де бабаларыңа тартып, батыр бол», - деді Ауыл ақсақалы Ешмағанбеттің жас өрендер, болашақ сарбаздарға берген батасы мынау: «Қазақ тумысынан, ежелгі ата-баба жаратылысынан жауынгер халық, еш уақытта жауынан тайсалмаған, ұлан-ғайыр жерін ерлікпен қорғап, өзгеге оның ұлтарақтайын да бермеген. Сендер де ата-бабаларың тәрізді қиындыққа қайыспас ер болыңдар, ажал-

дан қорықпаңдар, жауды жеңіп, елге аман-есен оралуларыңа Алла нәсіп етсін. Әдейі көздеп атса да, ажалы жоққа оқ дарымайды. Осыларды есінде мықтап ұстаңдар, қаһармандарым!»

- Майданға аттанып бара жатқанда қандай сезімде болдыңыз?

- Әке-шешем өте көрі еді. Төрт інім және бір науқас қарындасым, барлығы да жас болатын. Үйде еңбекке жарайтын менен басқа ешкім жоқ-тын. Мен майданда оққа ұшып, елге аман-есен оралмасам олар не болады деп, ішімнен қатты уайым жедім. Бірақ, көңілімді қорқыныш та, үрей де билемеді. Тезірек жауды жеңіп, елге оралып, отбасымды асырасам екен деген ойдың жетегінде жүрдім. Және біз сияқты солдаттарды командирлеріміз соғыстың қыр-сырына барынша ыждаһатпен үйретті, көңілімізге Отанға деген сүйіспеншілікті, дұшпанға деген өшпенділікті, жүрегімізге патриотизм нәрін ұялатты. Сондықтан да жауды жеңіп, елге абыроймен ораламыз деген үмітте едік.

- Жауды алғаш көргендегі көңіл-күйіңіз...

- 1943 жыл, Россияның Белград облысындағы Волюика қаласы аудан орталығы, онда 40 мың шамасында адам тұрады. Қала арқылы оңтүстік пен солтүстікті жалғастыратын темір жол торабы өтетін, паровоз депосы қызмет атқаратын, ауданда қант қызылшасын өсіріп, оны өңдейтін, шекілдеуік өсіріп, одан май шығаратын, сонымен қатар, спирт тұндыратын, сүт тағамдарын шығаратын заводтар жұмыс жасайтын. Қаланы фашистер мықты қорғап тұрды. Біздің 8-і гвардиялық атты әскер дивизиясының 29, 30, 31-і полктері түн ішінде тұтқиылдан Волюикаға шабуыл жасап, фашистерді қаладан қуып шығып, шабуылын барынша үдете түсті. Уразово және Волохоровка деген екі қаланы келесі екі аптада жаудан босатты. Немістерден де, бізден де шығын көп болды. Қираған танкі, зеңбірек, басқа да қару-жарақтарын тастай сала, үрейге бой алдырып, алды-артына қарамай олар қаша жөнелді. Үш күнде 45 шақырым алға жылжып, немісті тұқыртып тастадық. Волюика қаласының стратегия-тактикалық маңызын біз кейін ғана түсіндік. Осы үш қаланы жаудан босатқаны үшін дивизиямызға Сталиннің бұйрығымен гвардия атағын берді. Бұл соғыста фашистерге алғаш рет қатты тойтарыс беріліп, жеңістерге қадам басқандықтың нышаны анық білінді. Жауынгерлік рухымыз биікке көтеріліп, жеңіске деген ынтамыз арта түсті. Шабуылға шығар алдында командиріміз Бас штабтың бұйрығын оқып, үш қаланы жаудан азат ету мақсатын солдаттарға түсіндірген еді. Сол бұйрық комсомол қатарындағы солдаттарға жігер берді. Фашисті алғаш рет көргенімде менде қорқыныш сезімі болды, бірақ өліспей беріспеуді кейінірек ұғындым.

- Бірінші атқан оғыңыз дұшпанға дарыды ма?

- Мен «Максим» атты пулеметтің бірінші санатты атқышы болдым. «Максим» пулеметі бір минутте 800 оқ шашады, оның 100 бронды, 50-і өртегіш, 50-і тойтарыш, ал қалған 600-і кәдімгі мылтықтыкі тәрізді. Менің атқан оқтарым жауды әрі өртеп, әрі топалаң тигендей жайратып жатты. Осы үш қаланы алғаннан кейін біздің дивизияны Мәскеу түбіндегі жауды талқандауға бағыттады. Мәскеуде басқа әскер бөлімдерімен бірлесе отырып, фашистерді түре қуып, Белоруссияның Смоленск облысына қарайтын Ельня қаласын жаудан тазарттық. Мәскеу түбінен жауды қуу текетіреспен өрбіді. Сағы сынған жау біздің әскер тегеурініне шыдамай, батысқа қарай қатты ығыса берді. Белоруссияның қалалары мен селоларындағы ағаштан салынған үйлерін өртеп, күлін көкке ұшырды. Белоруссия мен Украинаның түйіскен жеріндегі Полесье облысының жерінде ми-батпақ болғандықтан, фашистер қорғанысы жоқ екенін барлаушылар тобы анықтап, 1943 жылдың желтоқсаны мен 1944 жылдың қаңтары айларында жердің қатқанын пайдаланып, атты әскер қалың орманның ішімен 200 шақырым батысқа қарай беттеп, борпылдақтан сәтті өтіп кетті. Украинаның Ровно қаласы артта қалды. Ол қалада фашистердің Украина-

дағы штабы орналасқан. Штабтың бастығы генерал-фельдмаршал Ерик Хокк. Бұл қалада немістің мықты бекінісі болған. Біздің дивизия осы қалаға тұтқиылдан, батыстан шығысқа қарай, күтпеген жерден шабуыл жасап, 1944 жылдың ақпан айының екісі күні Ерик Хокк штабын талқандап, қаланы жаудан тазартты. Ерик Хокк алды-артына қарамай, ұшағымен ауаға көтеріліп, «Германия қайдасың?» деп қашып кетті.

- Майдандас достарыңызды атап өтсеңіз.

- П.Маклоков - Украинаның Луцк қаласында тұрады. Артиллерия взводының командирі, кіші лейтенант болған, ал 1945 жылдан отставкадағы полковник. Облыстық прокуратурада қызмет істейді, оны Россияның теледидарынан көрсетті. Ол менімен құрдас, үйінде екі мәрте қонақ болдым. А.Быстревский - отставкадағы полковник, Украинаның Стрия қаласында тұрған, 1943 жылдан эскадрон командирі, үйінде екі мәрте қонақ болдым. И.Тупытцын - Мәскеуде тұрады, 6-ы казак-кубань кавалерия корпусының ардагерлер кеңесінің төрағасы.

- Соғыс кезінде сарбаздардың көп жауды шағын күшпен күйреткен сәті болды ма?

- Болды. 1944 жылдың маусым айының соңғы күндері Украинаны толық азат етіп, Польша жерінде кезекті шабуылға шықтық. Бұл айда күн өте ыстық болып тұрды, біздің шабуылымыз елдің оңтүстік өңірінде қауырт басталды. Поляк жері құмдақ болғандықтан, кавалерия бөлімшесіне үш ат жегілген тачанкамен жауды тықсыра қуу өте ауыр болды. Шауып келе жатқанда аттардың біреуі ыстық пен құмнан зорығып, өліп кетті. Бір салт атты солдаттың атын жедел жегіп жіберіп, өзін дереу тачанкаға отырғызып алдық. Алдымыздағы оң және сол қанаттағы немістер тегеурінді атты корпус шабуылына шыдамай үш жаққа жарылып түсті, біздің алдымыздағы, орта тұстағы жау солдаттары абдырап, ұшқыр қозғалған атты әскер шеңберіне қозылардай қамалып, қоршауға қалай түскенін өсте білмей қалды. Осындай әдіс-айламен фашистерді бөліп-жарып алып, оларды аяқ асты, көзді ашып-жұмғанша күйретіп жүрдік. Кейін білдік, осы уақыт ішінде немістер Висла өзенінің арғы жағына өтіп алып, мықты бекініс жасай қойыпты. Қанша мәрте шабуыл жасасақ-та, жау бет бақтырмай, оқты қалың жаңбырдай боратып, қатты қарсылық көрсетті. Біз ілгері жылжи алмай-ақ қойдық. Қайықпен, плотпен өзенге түссек болды, қолма-қол солдаттарды жойып жібереді. 20 шақты күндей осынша теке-тіресті соғыста көп шығынға ұшырадық. Ақырында, зеңбіректермен қатарласа реактивті қондырғы «Катюша» бөлімдері бізге көмекке келіп, жауға от шаша отырып ауыр соққы беріп, олардың бекіністерін күл-талқан етті. Өзеннің арғы жағасына өттік. Осы соққыдан кейін немістер қасқырдан қашқан қояндай күй кешіп, үрейге бойларын билетіп, күн батар тұсты беттеріне ұстап, алды-артына қарамай, жанталаса зыта жөнелді. Атты әскер шұғыл маневр жасауға, жауды тоз-тоз қылып бытырата бөлшектеп, құтылмас қоршауға түсіріп, жойып жіберу үшін таптырмайтын күш. Жоғарыда қолданылған тактикамен саны жағынан бірнеше есе көп жауды шағын-шағын атты бөлімшелер арқылы түбегейлі жойып жібердік. Тачанкадағы, яғни, жылдам қозғалыстағы пулеметтің пайдалы әсер коэффициенті бір жерде тұрған пулеметтен гөрі анағұрлым жоғары болады.

- Соғыс кезінде қандай әскери шендерде болдыңыз?

- «Генерал болуды армандамайтын солдат жоқ» дейді. Солдат, ефрейтор, кіші сержант, сержант, аға сержант (взвод командирінің көмекшісі, қарамағында 30 солдат) шендерін менгергенмін. Қазіргі кезде запастағы гвардия аға лейтенанты дәрежесіндемін. Аға лейтенант батальон командирі міндетін атқара алады, қарамағында 3000 солдат болады.

- Осыдан 65 жыл бұрынғы Жеңіс күні есіңізде бар ма?

- XVII ғасырдағы Жалаңтөс, Қарасай, Есет, Бөгенбай, Қабанбай т.б. батырлар заманында қазақ-жоңғар арасында әйгілі үш соғыстың болғаны қазақ тарихынан белгілі. Мұның біріншісі - 1635 жылғы Сібір-Тобыл соғысы. Бұл соғысқа көптеген батырлар қатысқан. Екінші соғыс - 1643 жылғы. Жәңгір сұлтанның 600 жанкешті сарбаздарымен жоңғардың 50 мың әскеріне қарсы тұрып, оған алшын Жалаңтөс батыр 20 мың әскерімен көмекке келетін жойқын соғыс. Үшіншісі - 1652 жылы қазақ-жоңғар арасындағы сұрапыл соғыс. Осы соғыста Жәңгір ханды жекпе-жекте 17 жасар Қалдан Серен өлтірді. Сол Қалдан Сереннің баласы Шарышты атақты Аңырақай шайқасында 17 жасар Абылай сұлтан жекпе-жекте жер жастандырды. Ақырында, үш шайқаста да қазақтың атты сарбаздары жеңіске жетті. Міне, осындай тарихи, жанкешті соғыстарды ұмытпағанда өзім ыстық-суығына күйіп-піскен алапат соғыстың, 1945 жыл 9-ы мамыр, Жеңіс күнін есімнен шығара аламын ба?

- Елге қайтып келе жатқанда қандай сезімде болдыңыз?

- Бар ойым туған жерімді, туыстарымды, ел-жұртымды тезірек көру болды. Елге деген сағыныш сезім біткеннің ең кереметі деп айтар едім.

- Әңгімеңізге рахмет!

Сұхбат 2010 жылы Құрмет Бұқпанұлы Ботақара кентінде тұрған кезде алынды. Ал, 2013 жылы ақпан айының 2-сі күні Құрмет Танашев дүниеден өтті.

Мақсұтхан АҚЫШТЕГІ, өлкетанушы қаламгер, Қарағанды қаласы

С Жакыпом Акбаевым по Петербургу

Жакып Акбаев (1867-1934) – известный общественный деятель Казахстана. О его

родовых связях мне еще в 1967 году в Караганде, точнее, в Майкудуке, рассказывал аксакал из Прибалхашья А.Калалимбеков. Он же подарил мне и редкую фотографию Жакыпа.

О Жакыпе Акбаеве написано много, но есть и пробелы в его жизнеописании.

Так, с 1898 по 1903 годы он обучался в Санкт-Петербурге. Об этом свидетельствует «Дело Императорского Санкт-Петербургского Университета студента Якупа Джандеркинова Акбаева» за номером 1099, начатое в 1898 году. Дело находится на хранении в ЦГИА г. Санкт-Петербурга (ф.14, оп.3, д.35843) на 85 листах. Я познакомился с ним в 1995 году.

Представляю читателям впервые составленный мной хронограф жизни Жакыпа (Якупа) Акбаева в столице Российской Империи в кратком изложении.

Личное дело открывает (лист 1) прошение о приеме на обучение в Санкт-Петербургский университет:

«Его Превосходительству Господину Ректору Императорского Санкт-Петербургского университета

окончившего курс в Томской гимназии

Якупа Акбаева, киргиза

Прошение.

Желая продолжить образование в Императорском Санкт-Петербургском университете, прошу Вас, Ваше Превосходительство, сделать зависящее от Вас распоряжение о зачислении меня на юридический факультет.

Прилагаю следующие документы: аттестат зрелости, удостоверение о рождении и 3 фотографических карточки.

Обязуюсь во все время пребывания в Университете подчиняться всем правилам университетским.

Сын киргиза Якуп Акбаев.

Санкт-Петербург, августа 28 дня, 1898 г..»

Следующий лист 2 – копия «Аттестата зрелости» за номером 1167, который свидетельствует:

«Дан сей Якупу Акбаеву, вероисповедания магометанского, сыну киргиза, родившемуся 1876 года, 25 октября, обучавшемуся 7 лет в Омской и 1 год в Томской гимназиях, в том, что на основании наблюдения за все время обучения его в Томской гимназии поведение его было отличное, исправность в посещениях и приготовлении уроков, а также в исполнении письменных работ хорошее, прилежание хорошее и любознательность достаточная.

Обнаружил нижеследующие познания:

русский язык, церковнославянский язык и словесность – 3,

логическое чтение – 4, латинский язык – 3,

математика – 3, математическая география – 4,

физика – 4, история – 4, география – 4,

французский язык – 4.

Директор, инспектор, члены педсовета».

Документ удостоверяет печать дирекции училищ Томской губернии, указаны дата выдачи аттестата – 8 июня 1898 года, место выдачи – г.Томск.

Однако, оригинал аттестата Якуп Акбаев получил только 12 сентября 1898 года в Каркаралинске, так как Я.Акбаев в гимназиях обучался на стипендию Каркаралинской уездной администрации. Факт получения аттестата подтвержден подписью уездного начальника А.Г. фон Киница и письмоводителя В.Асанова (лист 3).

Удостоверение о рождении (лист 4), о котором в прошении упоминает Я.Акбаев – это записанные от руки свидетельские показания жителей Беркаринской волости Каркаралинского уезда: *«1898 года июня 23 дня, мы, нижеподписавшиеся, киргизы IV административного аула, удостоверяем, что сын нашего одноаульца Акпая Джандеркина – Якуп – родился 25 октября 1876 года на урочище Тонграк-тас, что и удостоверяем подписями.*

Самен Сабтаяков, Суйгенбай Меирманов, Келдыбек Турлубеков, Кумыспай Бектурсунов, Берди Онгар Тохтаров, Ташлы Кулубеков, Нескак Сандалин, Жарылгал Белесаров, Амторе Досанов, Айпак Джаманалин, Салтык Саптаяков – аульный старшина и Мухамет Саржанов – управитель Беркаринской волости».

На удостоверении – печати волостного управителя Беркаринской волости Каркаралинского уезда и аульного старшины аула №4. Фотографические карточки абитуриента в личном деле отсутствуют.

С 3-го сентября 1898 года Якуп Акбаев – студент первого курса юридического факультета университета. Он дает подписку «о благонадежности»: «Обязуюсь не принадлежать ни к одному тайному обществу, не вступать в недозволенные законом общества...». 3-го сентября Якуп Акбаев получил свидетельство и на право проживания в Санкт-Петербурге, входной билет в помещения университета и правила для студентов (лист 10).

Студенческую форму Я.Акбаеву сразу приобрести не удалось, видимо, из-за отсутствия средств. Канцелярия Степного Генерал-Губернатора (г.Омск) отправляет 8 сентября 1898 года в Санкт-Петербургский университет сообщение за номером 5136 (лист 11): *«Канцелярия покорнейше просит канцелярию Университета объявить студенту Семипалатинской области Якупу Акбаеву на подданное им прошение о выдаче*

пособия на обмундирование, что просьба эта оставлена Главным начальником Степного края без уважения в виду того, что обмундирование должно проводиться на получаемую им стипендию».

Текущие вопросы в университете решал инспектор студентов. К нему обращались, в частности, в следующих случаях:

- для получения входного билета (пропуска) в университет на каждый семестр учебного года;

- для подачи заявления об увольнении в отпуск (на каникулы) и получения отпускного билета в названный географический пункт на определенное время;

- для передачи свидетельства на право проживания, зарегистрированное в полицейской части.

Благодаря свидетельству на право проживания, нам известны адреса четырех квартир, в которых в период обучения проживал Я.Акбаев:

- Петербургская сторона, Александровский проспект, дом 7, квартира 3;

- Васильевский остров, 5-я линия, дом 52, квартира А8;

- Васильевский остров, Академический переулок, дом 5, квартира 10;

- Васильевский остров, 1-я линия, дом 54, квартира 27.

Адреса, которые могут стать знаковыми в видеофильме о петербургских годах Якупа Акбаева.

Приведу другие примеры обращения Якупа Акбаева к «Его Превосходительству Господину Инспектору студентов»: 19 ноября 1898 года студент обращается к инспектору: *«Прошу выдать мне удостоверение о бедности для получения льготного билета от господина градоначальника г.Петербурга по Николаевской железной дороге».* В этот же день Я.Акбаев такое удостоверение получил. 26 марта 1901 года Я. Акбаев вновь обращается к инспектору: *«Имею честь просить выдать удостоверение о том, что я состою стипендиатом Степных областей и никаких иных средств не имею».* На основании этого прошения Акбаев получил удостоверение №4729.

Петербургский климат для Якупа Акбаева был резко противопоказан. Организм, с детства впитавший чистый солнечный воздух, домашнего приготовления еду, в Санкт-Петербурге запротестовал. Скоро Я.Акбаев оказался на излечении в Санкт-Петербургском клиническом военном госпитале, 3 февраля 1899 года при выписке он получил справку №254: *«Студент Якуп Акбаев находился во II терапевтическом отделении. Страдает от непривычной пищи, наблюдается частая рвота, исхудание организма. Ввиду того, что больно хорошо переносит кумыс, к которому привык с детства, ему необходимо теперь же уехать на родину».*

В тот же день Якуп Акбаев подает заявление об отпуске в г.Каркаралинске Семипалатинской области до 1 сентября 1899 года, после чего получает отпускной билет. Сохранилось свидетельство (лист 54) университетского врача от 15 октября 1901 года, где указан более точный диагноз: *«Акбаев страдает общим нервным расстройством, сопровождаемым упорной нервной рвотой».*

В ректорате недуги посланца Степного края нашли понимание. Он неоднократно получает отпускные билеты для поездки «в разные города Европы и Азии», в том числе и в Каркаралинск. В 1900 году Акбаев возвращается на учебу в Санкт-Петербург 20 августа. На следующее лето – новая поездка в Каркаралинск с датой возвращения 20 августа 1901 года.

Одновременно врачи рекомендуют ему для укрепления здоровья поездки в южные губернии Российского государства. В марте 1901 года Я.Акбаев собирается в Одессу, где предполагает брать уроки мнемоники у профессора С.Файнштейна. 28 ноября 1901 года университетский врач предписал Акбаеву лечение на южном берегу Крыма сроком на 2-3 месяца «ввиду безуспешного лечения в Санкт-Петербурге», и Я.Акбаев выбирает Керчь. В следующий период обострения он посещает Ялту (по 1 февраля 1903 года).

Ректорат разрешил Я.Акбаеву свободное посещение занятий с переносом ряда дисциплин на следующую сессию. Однако, и это не намного облегчало существование студенту из Каркаралинского уезда. 17 апреля 1901 года он подает заявление (лист 48) на имя ректора университета: *«Прошу освободить меня от оплаты за лекции. Получая стипендию в 400 рублей, нет возможности существовать безбедно, давать уроки не могу из-за слабого здоровья».*

В Крыму Я.Акбаев чувствовал себя удовлетворительно от общения с теплой, по сравнению с Петербургом зимой, весной. И, главное, крымские татары держали лошадей и готовили кумыс, это своеобразное древнее степное лекарство. Акбаев принял решение оставить Санкт-Петербург и перебраться поближе к благодатному краю, одновременно сохранив возможность обучения в престижном учебном заведении. Так,

он избрал Императорский Киевский университет Святого Владимира. 16 октября 1901 года датировано его прошение (лист 44) на имя ректора Санкт-Петербургского университета:

«Как известно Вашему Высокопревосходительству, с самого начала поступления в Университет здоровье мое расшаталось. Благодаря Вашей поддержке я всегда получал ранний отпуск и, живя у своих родственников, излечивался кумысом.

Петербургский климат постоянно подтачивает мое здоровье, и в прошедшее лето это дало о себе знать... После приезда в Степь я стал лечиться кумысом и ездил в лечебную грязь... Но было уже поздно. Нервная рвота все время продолжалась и совершенно не позволяла принятие пищи.

Прошу позволить мне перевестись в Киевский университет».

19 октября 1901 года Ректор письменно свидетельствует, что к переводу студента VII семестра юридического факультета Я.Акбаева препятствий не имеет. Акбаев уволился в отпуск в Киев по 20 ноября 1901 года. В Киевском университете вопрос о переводе решался быстро, и 27 октября Я.Акбаев зачислен в число студентов Киевского университета с условием «вноса платы за обучение». Зачисление подтверждено телеграммой в адрес Ректора Санкт-Петербургского университета. Однако, 3 ноября 1901 года Я.Акбаев телеграфирует из Киева: *«Прошу из числа студентов не исключать, еду обратно».*

Скорее всего, такое решение вызвано сугубо финансовыми проблемами. Якуп Акбаев был стипендиатом от Степного края. Его перевод в Киевский университет требовал определенной процедуры для изменения потока денежных средств. Возможно, такое переформление было довольно проблематичным.

Точно известно, что три летних периода 1899, 1900 и 1901 годов Якуп Акбаев провел в различных местах Каркаралинского уезда. Он с интересом сравнивал изучаемые им правовые дисциплины с обычаями предков-казахов, с народной юридической практикой в самых разнообразных сферах имущественных, семейных и т.п. отношений.

Будущий юрист отметил административный ресурс, который использовала Каркаралинская уездная власть в отношениях с населением. Естественно, начинающий правовед пройти мимо таких фактов как безразличный наблюдатель не мог. В материалах архива (лист 43) присутствует весьма любопытный документ: *«МВД. Военный губернатор Семипалатинской области, отделение 1, стол 1,*

22 февраля 1901 года, № 1501, г.Семипалатинск.

Господину Ректору Императорского Санкт-Петербургского Университета.

В июле месяце 1900 года прокурор Семипалатинского суда препроводил мне заявление, проживающего в Каркаралинском уезде у родственников студента Якупа Акбаева о грубом обращении с ним и другими рассылного Бакеша Утевалина при проезде последнего по делам службы через Беркаринскую волость. В августе месяце Омская казенная палата предъявила мне прошение Актая Бакалова с претензией к Утевалину за загнанную будто бы лошадь...»

Каркаралинский уездный начальник рапортом от 30 декабря 1900 года за №2431 донес, что Утевалин командирован в Степь по делу, не терпящему отлагательства. Утевалин в Беркаринской волости потребовал верхнюю лошадь, но при этом студент Акбаев грубо и нетактично вмешался в это дело... На этой почве между Утевалином и Акбаевым произошла перебранка, что и послужило поводом Акбаеву к подаче заявления Прокурору... Акбаев написал прошение и в Омскую казенную палату, адресовав его от имени Бакалова.

Уездный начальник присовокупил, что Акбаев распространяет ложные взгляды: киргизы не обязаны давать лошадей должностным лицам... Уездный начальник несколько раз делал замечания Акбаеву, и сам отец Акбаева обращался к уездному начальнику – унять сына, так как последний его не слушаетя.

Выявленный расследованием кляузный характер Акбаева и подстрекательство им своих родичей на неисполнение законных требований властей ставит меня в неприятную необходимость сообщить изложенное на усмотрение Вашего Высокопревосходительства.

И.д. губернатора, вице-губернатор (подпись)».

Как и полагается, ректор переправил послание инспектору студентов, который вызвал студента Я.Акбаева «для выяснения обстоятельств». О характере беседы мы можем только догадываться. Акбаев наказан не был. На вышеприведенном документе он оставил такой автограф: *«Прочитал. Студент университета Якуп Акбаев, 1901, 10 марта».*

В Беркаринской волости Я.Акбаев наблюдал и последствия переписи населения и скота Каркаралинского уезда в 1898 году. Тогда многие бедняки поддались слухам, что, чем больше покажешь живности, тем существеннее будет добавка пастбищных площадей. Богачи же вели себя осторожно и называли довольно средние цифры.

(Окончание следует)

**Юрий ПОПОВ,
краевед
г.Санкт-Петербург
(Россия)**

Талантливый педагог

Учитель – слово, которое мы произносим с особым чувством уважения, с почетом и любовью.

В жизни каждого человека был учитель, который посеял ростки будущего. Эти ростки дали всходы через много лет. Плохие или хорошие ростки – скажет общество.

Слово «учитель» образовано от слова «учить». Это человек, дающий знания.

В наше время учитель имел высокий статус. Это был образованный, культурный человек. Мы считали, что учителя должны знать все. И они оправдывали наши надежды, были хорошими педагогами. Занимались с нами дополнительно до поздней ночи. Водили в походы, приходили к нам домой.

Я помню, случай, когда учителя просили нас быть добрее к некоторым одноклассникам, зная обстановку в их семьях. В классе пресекали сплетни. Что такое сплетни, мы даже не знали. Не давали кличек одноклассникам.

Учителя оставляли пять минут для любви, и мы наслаждались этими минутами. Мы наполняли любовью наши сердца. За это время мы узнавали

много интересного. Эти пять минут запомнились на всю жизнь.

Но я сейчас хочу рассказать о наших учителях, которые всю жизнь посвятили воспитанию детей.

Марина Михайловна Исаинова – старожил нашего села, педагогический стаж составляет 25 лет. Она поступила на художественно-графический факультет Карагандинского педагогического института в 1989 году. Успешно его окончила. В 1994 году вышла замуж за своего однокурсника Исаинова Рустема Женисовича – талантливого человека, который сейчас работает завучем по воспитательной работе.

Получив высшее образование, Марина Михайловна работала в Ельтайской школе учителем труда и черчения. Она устраивала прекрасные

выставки по труду. Одно загляденье!

Сейчас Марина Михайловна руководит студией изобразительного искусства «Многоцветье» во Дворце детей и юношества, который находится в городе Караганда.

В Караганде работает и ее сын Олжас. Тоже талантливый молодой человек, который уже имеет 2 детей – дочь 4 лет и сына 2 лет.

Бабушка Марина Михайловна обожает своих внуков, занимается их воспитанием, уделяет им много внимания, помогает молодой семье.

У Марины Михайловны есть дочь Сабина, студентка КарГУ, учится на экономическом факультете.

В настоящее время Марина Михайловна в Ельтайской школе ведет кружок ИЗО. На ее занятия дети приходят по субботам, к 10 часам утра и занимаются до 13.00 – так они увлечены в этом кружке. (Хотя учитель должна заниматься с ними всего один час!) Кстати, школьный кружок посещает 50 детей, а студию во Дворце детей и юношества – 300!

Моя правнучка Ксюша тоже посещает этот кружок и приносит свои работы домой. Все они

– необыкновенной красоты. Натюрморт, пейзаж, подсолнух (поделка). Мы в восторге от этого кружка. В каждом рисунке, в каждой поделке чувствуется профессионализм, талант, любовь к живописи, которую учитель передает детям.

Марина Михайловна любит детей. Она очень добрая, вежливая, внимательная. Так и хочется сказать ей «спасибо»!

Славный человек, прекрасная мама, любящая жена, заботливая бабушка.

У нее растут два прекрасных малыша, которым она передает свой талант, заодно любовь к людям. Такими людьми славит наша земля!

Хочется ей посвятить такие строки:

Душой вы красивы и очень добры,

Талантом сильны и сердцем щедры.

Все ваши идеи, мечты о прекрасном,

Уроки, затеи не будут напрасны.

Вы к детям дорогу сумели найти,

Пусть ждут вас успехи на этом пути!

В душе у Марины Михайловны всегда светит солнце, которое согревает близких.

Есть прекрасные, счастливые годы, когда человек мудр, опытен, полон жизни, оптимизма и активной работы. Раньше учителя школы были самыми главными в нашей жизни. Авторитет был непререкаемый.

Школа не должна расставаться с педагогами, имеющими большой авторитет. Их можно назвать полководцами, они стратеги и тактики, с огромной любовью к детям. Увы, чего не скажешь о молодых учителях. Жаль, что ушли те времена, когда знания называли силой. Это так необходимо сегодня.

Марина Михайловна получила почетную грамоту Министерства образования и науки РК. Это высшая награда. Так был оценен ее труд. Такую награду у нас в школе никто не получал.

В детстве она увлекалась рисованием, мечтала быть педагогом. Мечта ее осуществилась благодаря терпению, настойчивости, целеустремленности.

Марина Михайловна – счастливая женщина и пусть ей сопутствует удача и успех.

Раиса КУРАЕВА, ветеран труда с.Доскей

Ізгіліктің бір ісі - алғыс айту

Елбасымыздың Жарлығымен 1 наурыз Қазақстанда Алғыс айту күні болып жарияланған. Бұл күннің таңдалған себебі - 1995 жылдың 1 наурызында Қазақстан халықтар Ассамблеясы құрылған болатын.

Бұл күні Президенттің ұсынысымен халықтар бір-біріне, сонымен қатар қазақ халқына кезінде жер аударылған халықтың бәріне мейірбандық пен қонақжайлылық танытқаны үшін рахмет айтып, алғыс білдіреді.

Бұл мерекенің маңызы өте зор. Ол халықтарды ауызбіршілікке үндеп, ынтымақтастықта өмір сүруге шақырады.

Қарақұдық ауылдық кітапханасында мәдениет қызметкерлерінің ұйымдастыруымен «Ізгіліктің бір ісі - алғыс айту» атты кездесу кеші өтті. Кешке ауыл белсенділеріне күні бұрын шақыру билеттері таратылып, кітапханада «Шын жүректен алғыс айтамыз» атты пресс-стол жасалып, насихатталды.

Кездесу барысында жеке кәсіпкер Сайлаубек Исабеков ағаға ауыл тіршілігіне қажымай еңбек етіп, әр боран сайын жолды тазалауға жауапкершілік алып, сол жұмысты абыроймен орындап жүргені үшін, Әлия Жарылғасынқызына ауылдың қыз-келіншектеріне тегін тоқыма тоқуды үйреткені үшін, «BEST Караганда» ЖШС-ның басшысы Әсет Түспеков пен бауыры Сағымбекке ауылдың мәдениет үйіне «Сәт көмір» тау-кен кәсіпорны бөлген көмірге қоса, өз тараптарынан да көмек көрсетіп, үстінен тағы көмір қосып меншікті техникасымен тегін жеткізіп бергеніне, сонымен қатар ауыл имамы Марғұлан Жұмабайұлына да ауыл мешітін көркейтіп ұстап отырғаны үшін ауылдың тұрғындары атынан алғыс білдіреміз.

Кеш барысында ауыл әкімі Орынбала Николайқызы мен кешке қатысушылар қонақтарға өздерінің жылы лебіздерін білдіріп, алғыс хаттар табыстады.

Осы белсенді азаматтардың отбасыларына амандық, жайдары көңіл, ұзақ өмір тілейміз.

Н.УСЕНОВА, клуб меңгерушісі Қарақұдық ауылы

«От чистого сердца, благодарны вам»

В центральной районной библиотеке прошло очередное заседание клуба по интересам «Душой всегда молоды». На этот раз встреча «От чистого сердца, благодарны вам», была посвящена празднованию 25-летия Ассамблеи народа Казахстана и Дня благодарности.

После приветствия от имени библиотеки, слово о деятельности Совета ветеранов было представлено председателю первичного совета ветеранов п.Ботакара Мариваш Ибраевой.

Она рассказала о ходе подготовки к 75-летию Победы и установке в п.Ботакара памятника участникам Великой Отечественной войны - жившим, умершим и похороненным в нашем поселке. Сейчас уточняются списки участников.

Памятник будет установлен на средства родственников ветеранов и жителей поселка, будет открыт счет для сбора денег на постройку и установку памятника.

Открытие памятника фронтовикам-ботакаринцам планируют в преддверии празднования Дня Победы, говорит М.Ибраева, отметив, что это нужно для памяти будущих поколений.

Затем участники клуба зачитали стихи поэтов и слова благодарности от народов, которые живут в нашем Казахстане. Были прочитаны трогательные и величественные строки поэтов: балкарца Олега Дымова, чеченки Зинаиды Чумаковой, корейца Станислава Ли, уйгурки Патигуль Масхатовой и запомнившиеся слова Вольдемара Гардера: «Первого марта - День благодарности казахам и казахстанскому народу. Это создали депортированные. Есть у вас такой день, в ваших странах? Нет его. Это есть только в Казахстане. Потому что это - настоящий сердечный народ».

Далее был просмотрен видеоклип об Ассамблее народа Казахстана.

На встрече также затронули вопрос о национальных конфликтах в мире. Нагорный Карабах, Приднестровье. Обсудили и последние трагические события в Казахстане 7 февраля 2020, вошедшие в историю как кордайская трагедия. Как отметил Глава государства К.Токаев, произошла драка из хулиганских

побуждений, которой воспользовались провокаторы, призывая нарушить межэтническое согласие. Это были страшные дни для всего народа Казахстана. Сейчас идет расследование, виновные в разжигании межэтнической розни будут наказаны.

В ходе встречи библиотекарем была дана историческая справка о приходе дунган на казахскую землю, рассказала об обычаях и традициях дунган. Рассказ сопровождался показом слайда «Образ жизни дунган». Познакомились участники клуба с народной песней «Биянху», в которой рассказывается о народном герое дунганского народа, и с танцем девушек «Цветы востока».

Гости обменялись мнениями по событиям в Кордае и перечислили, какие национальности проживают на территории нашего поселка.

В конце встречи члены клуба приняли участие в поэтической игре «Мой Казахстан», ответы были о дастархане, шаныраке и о стране, в которой мы дружно живем – о Казахстане.

Гости поблагодарили за встречу и выразили уверенность, что девиз празднования Дня благодарности «Помни и гордись своей историей» должно помнить подрастающее поколение.

Надо воспитывать у молодых чувства толерантности, дружелюбия и уважения друг к другу и укрепление межэтнического согласия и межнациональных уз в Казахстане.

Н.БАРИЛО, ст.библиотекарь центральной районной модельной библиотеки

Тысяча благодарностей

Невозможно воспитать доброту, сострадание, сопереживание, искренность только на словах или на примерах других людей. Благотворительная деятельность важна не только для тех, кому помогают, но и для тех, кто помогает. В это суетное время нельзя забывать о тех, кому необходимо наше теплое отношение и внимание.

1 марта в День благодарности вожатые и психологи - Г.Р.Калкеева, Д.М.Оспанова - в холле провели небольшое мероприятие, показав видеоролик и рассказав учащимся про этот день, а именно, о том, что взаимопомощь, поддержка и отзывчивость стали основой для формирования современного целостного общества. И вот уже четыре года 1 марта в Казахстане вспоминают об ушедших временах и благодарят друг друга за доброту и щедрость в повседневной жизни.

Вместе с приходом весны, 1 марта, праздник в Казахстане, посвященный благодарности, обретает особую символическую ценность. Весна ассоциируется с обновлением, с расцветом. И тем лучше начинать такое прекрасное время года с улыбок и теплых приятных слов.

Б.КАСАНОВА, Р.МАНАСПАЕВА, вожатые Кокпектинской СШ

Медиация - дауды шешудің ең жақсы тәсілі

Көкпекті ауылдық округінде осы тақырыпта дөңгелек үстел өткізілді. Туындаған дауды шешудің ең жақсы тәсілі – даудан жалтару екені белгілі.

Медиация дегеніміз не? Медиация (латынша medius, бірнеше мағынаға ие - арада, ортада тұру, өділ, бейтарап, арада жүру, делдалдық ету) - тараптар өзара қолайлы шешімге келу мақсатында медиатордың (медиаторлардың) көмегімен тараптардың ерікті келісімі бойынша жүзеге асырылатын тараптар арасындағы

дауды, жанжалды реттеу рәсімі. Медиатор (латынша mediator) – делдал.

Дауды шешу үшін делдалдарға жүгіну соңғы уақытта ойлап табылған құбылыс емес, мұның тарихи және мәдени түп-тамыры тереңде жатыр. Зерттеушілердің болжауынша, дауды мұндай тәсілмен реттеу мемлекеттік сот төрелігіне әкелді және

қоғаммен бірге пайда болды, онда әлеуметтік жанжалдарды қоғамның беделдірек мүшелері шешіп отырған.

Сондай-ақ мемлекетіміз азаматтардың жағдайына алаңдаушылық білдіріп, дауды шешудің баламалы тәсілдерін заңнамалық деңгейде бекітті, соның бірі медиация болып табылады. Осылайша, 2011 жылы 28 қаңтарда «Медиация туралы» Қазақстан Республикасының Заңы қабылданды және 2011 жылы 5 тамызда қолданысқа енгізілді.

Қазақ даласында болған билер институты да татуласу

рәсімдерін өткізудің айқын мысалы болып табылады, себебі ең басты мақсат - дауласқан тараптарды татуластыру және залалдың орнын толтыру болды.

Көп жағдайда екі жақты татуласудан бас тартудың негізгі себептері мыналар - қысқа мерзімдер, жауапкердің қойылған талаппен жалпы келіспеуі, іске қатысуға тартылмаған үшінші тұлғалардың құқықтарының бұзылуы, талаптың мөлшерін анықтау үшін әр түрлі сараптама өткізу қажеттігі, тараптар арасындағы бас араздық, дауды реттеудің жолдарын

талқылауға ниеттің болмауы, өз дегенінде тұрып алу, тараптардың сот талқылауының ұзаққа созылуына мүдделі өкілдерінің татуласуға қарсы әрекет етуі.

Осылайша, дауды шешудің ең жақсы тәсілі «Соттағы татуласу рәсімдері» жобасы бір жылдың ішінде өзінің тиімділігін көрсетті, дауды қысқа мерзімде шешуде өтімді тәсіл және соттан тыс медиацияны дамыту үшін бетке ұстар үлгі болып табылады.

А.БЕРІКБАЕВА,
Көкпекті ауылдық округі
әкімі аппаратының жетекші
маманы

Куда пойти учиться?

Кокшетауский технический институт КЧС МВД РК: бесплатное обучение, гарантированное трудоустройство

В Кокшетауский технический институт КЧС МВД РК (далее – институт) на очное обучение принимаются граждане Республики Казахстан в возрасте не старше 25 лет, достигшие 16 лет к началу учебного года, имеющие общее среднее, начальное профессиональное (техническое и профессиональное), среднее профессиональное (послесреднее) образование, годные по состоянию здоровья к воинской службе и учебе, успешно сдавшие вступительные экзамены.

Прием граждан в институт на очное обучение осуществляется в четыре этапа:

- на первом этапе государственная приемная комиссия института изучает контингент кандидатов на учебу, проводит отбор в соответствии с баллами сертификата ЕНТ или КТА (казахский или русский язык, история Казахстана, математика и четвертый предмет - физика, профильный предмет – математика);

- на втором этапе проводится отбор по медицинским и психофизиологическим показателям с целью определения годности по состоянию здоровья к поступлению на учебу;

- на третьем этапе проводится отбор по физическим показателям (подтягивание на перекладине, бег на 100 метров, кросс на 3000 метров);

- на четвертом этапе – приемная комиссия осуществляет конкурсный отбор и зачисление в число курсантов института, а также отбор для поступления в зарубежные профессиональные учебные заведения.

Граждане, изъявившие желание поступать в данный институт, подают заявления (в произвольной форме) в подразделения кадровой работы территориальных Департаментов по чрезвычайным ситуациям по месту жительства.

Абитуриенты, имеющие спортивную квалификацию «Заслуженный мастер спорта Республики Казахстан», «Мастер спорта Республики» и представившие в приемную комиссию института подтверждающие документы, освобождаются от сдачи зачетов по физической подготовке.

При проведении конкурса на зачисление в число курсантов преимущественное право имеют:

1. Лица, награжденные знаком «Алтын белгі».
2. Лица, имеющие документы об образовании автономных организаций образованы.

3. Победители:

- международных олимпиад и научных соревнований по общеобразовательным предметам (награжденные дипломами первой, второй и третьей степени);

- республиканских и международных спортивных соревнований (награжденные дипломами первой, второй и третьей степени) последних трех лет.

Специальности:

6В12302 «Пожарная безопасность»,
6В12303 «Защита в чрезвычайных ситуациях»
6В12304 «Пожаротушение и аварийно-спасательное дело»

Кафедры:

- оперативно-тактических дисциплин;
- пожарной профилактики;
- гражданской обороны и военной подготовки;
- защиты в чрезвычайных ситуациях;
- пожарно-спасательной и физической подготовки;
- общетехнических дисциплин, информационных систем и технологий;
- социально-гуманитарных дисциплин, языковой и психологической подготовки.

Порядок обучения в институте: в период сдачи вступительных экзаменов кандидаты на учебу по очной форме находятся на казарменном положении, соблюдают действующий в институте распорядок дня и уставные требования.

Лица, зачисленные на очную форму обучения, снимаются с воинского учета и ставятся на специальный учет органов противопожарной службы.

Обучение, вещевое обмундирование и питание курсантов осуществляется за счет средств республиканского бюджета. Помимо этого, выплачивается стипендия.

После окончания института с выпускниками заключается контракт на пять лет, обязывающий, в случае увольнения из органов противопожарной службы до истечения указанного срока, выплатить расходы, понесенные государством за период его обучения в институте.

Для лиц, окончивших полный курс очного обучения в Институте, а именно - 4 года, время обучения приравнивается к прохождению срочной воинской службы. Курсанты первого, второго и третьего курсов находятся на казарменном положении, четвертый курс – на свободном проживании.

Почтовый адрес Кокшетауского технического института КЧС МВД Республики Казахстан: 020000, Акмолинская область, г.Кокшетау, улица Ақан сері, 136. Факс: (87162) 25-14-96, приемная: 25-52-49, отдел кадровой работы: 25-04-01, дежурная часть: 25-13-36, 25-48-52, www.kti-tjm.kz.

Отдел по ЧС Бухар-Жырауского района

Советует специалист

Профилактика кишечных инфекций в период паводка

С наступлением интенсивного таяния снега поднимается уровень воды в водоёмах, в связи с этим возникает опасность распространения инфекционных заболеваний.

В период паводка, в связи с предполагаемым попаданием талых вод в скважины и колодцы, возможен рост заболеваемости острыми кишечными инфекциями (дизентерия, сальмонеллез, брюшной тиф) и гепатитом А. Разлившаяся вода уносит с собой в реки, водоемы огромное количество мусора с подтопленных территорий. Даже при незначительном паводке ухудшение качества воды весной неизбежно. Возбудители кишечных инфекций в организм человека попадают с пищей, водой, у маленьких детей через грязные руки, игрушки. При массивном накоплении возбудителей в окружающей среде частота их попадания в желудочно-кишечный тракт человека увеличивается, соответственно увеличивается вероятность возникновения заболеваний.

Лучшая рекомендация для населения - употребление бутилированной воды, которая наиболее безопасна. Производители добывают ее, как правило, из глубоких подземных источников, не подверженных загрязнению. Кишечная инфекция опасна, но бороться с ней можно, и весьма успешно, если соблюдать основные правила гигиены:

- для питья использовать только кипяченую или бутилированную воду;

- строго соблюдать правила личной гигиены (тщательно мыть руки с мылом после посещения туалета, контакта с животными, перед приготовлением и приемом пищи);

- при употреблении овощей и фруктов в сыром виде необходимо тщательно промывать их водой и обдавать кипятком;

- имеющиеся колодцы необходимо осушить путем выкачивания из них загрязненной воды, продезинфицировать, особенно это касается дачников и сельских жителей;

- при возникновении симптомов острого инфекционного заболевания (повышение температуры тела, появления рвоты, жидкого стула и др.) незамедлительно обратиться за медицинской помощью. Выполняя меры профилактики, вы сможете избежать заболевания острыми кишечными инфекциями и сохранить свое здоровье.

Важно помнить, что при возникновении первых клинических проявлений кишечной инфекции (повышение температуры тела, тошноты, рвоты, жидкого стула, недомогания, слабости) необходимо немедленно обратиться к врачу за помощью. Ни в коем случае нельзя посещать образовательные учреждения (школу, детский сад, училище, институт и т.д.), отправлять ребенка в секции, кружки, дворовые клубы и т.д.

О.МАТАШЕВ,
главный специалист
районного управления
контроля качества и безопасности
товаров и услуг

Внимание, кражи скота!

Уважаемые граждане! Участковые инспекторы полиции УП Бухар-Жырауского района обращают ваше внимание на то, что на территории района участились случаи краж домашнего скота. Как правило, они происходят как из хозяйственных построек, так и в местах выпаса скота.

Одним из основных условий, способствующих совершению краж, является слабая техническая укрепленность сараев, хозяйственных и летних загонов, а также неорганизованный выпас скота; с объектов с хранением товароматериальных ценностей: отсутствие прочных металлических решеток на окнах, металлических дверей,

отсутствие сторожевой охраны, либо отсутствие блокировки объекта охранной сигнализацией.

Как показывает анализ преступлений, ущерб, нанесенный владельцам указанных объектов, в сотни, а то и тысячи раз превышает сумму, достаточную для качественного технического укрепления объекта.

В целях профилактики и предупреждения данного вида преступления, рекомендуем соблюдать следующие меры:

1. Провести техническую укрепленность хозяйственных построек для содержания скота, оборудовав их надежными замками.
2. В ночное время, а также в случаях вашего отсутствия, отпущать с привязи сторожевых собак.
3. Провести таврирование домашнего скота, запомнить отличительные признаки животных.
4. Не доверять выпас скота лицам, вызывающим подозрение, не осуществлять выпас скота в одиночку.

В случае, если выпас скота осуществляется вами на пастбище, отдаленном от жилого массива, рекомендуем приобрести и зарегистрировать охотничье оружие, которое хранить при себе при выпасе скота и использовать только в целях самообороны.

Обо всех случаях попыток совершения краж, а также о лицах, чье поведение у вас вызывает подозрение, незамедлительно сообщать в управление полиции по телефону 102, 2-13-63.

Ваша помощь в содействии органам внутренних дел по раскрытию преступлений, значительно повлияет на состояние криминогенной обстановки в районе.

Участковые инспекторы полиции поселка Ботакара: майор полиции В.Н.Светличный, капитан полиции М.А.Машрапов. Телефоны: 22274, 8-701-324-09-50, 8-701-143-34-65.

Управление полиции